

สภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร
ตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

THE SITUATION, THE PROBLEM AND GUIDLINE OF PROCEED OF THE
INTEGRATED AGRICULTURE PROJECT FOLOWING TO THE
NEW THEORY IN KANSUKSASONGKOR SCHOOL, WITH UNDER
THE ADMINISTRATION OF THE OFFICE OF THE
BASIC EDUCATION COMMISSION.

นายสุภกร วงศ์ปราชญ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สาขาการบริหารการศึกษา

วัน เดือน ปี..... 5 ส.ค. 2551

ปีการศึกษา 2550

เลขทะเบียน..... ๐๐21618๐

เลขเรียกหนังสือ.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

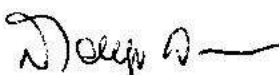
๐๔
๗๐๕.๖
๐๕๗๖
๑๖๖
๑๒

วิทยานิพนธ์ สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่
 ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดย นายศุภกร วงศ์ปราชญ์
สาขา การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง
กรรมการ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

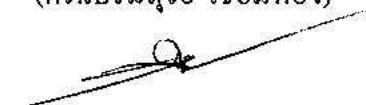
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

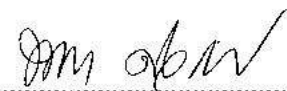

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

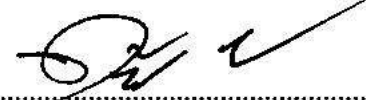
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

.....กรรมการ
(ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง)

.....กรรมการ
(ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์हररा ศิวรักษ์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ทวิศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ศุภกร วงศ์ปราชญ์ (2550) สภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะกรรมการควบคุม ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางทฤษฎีใหม่ 3 ด้าน คือด้านบริหารโครงการ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ และด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครู จำนวน 331 คน รวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมด 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการบริหารโครงการ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ และด้านการประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

2. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการบริหารโครงการ และด้านการประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

3. แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารและด้านการดำเนินการ คือ

3.1 ด้านการบริหาร พบว่า ผู้บริหารต้องกำหนดแนวนโยบายการจัดทำโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่อย่างชัดเจนต่อเนื่อง มีงบประมาณรองรับ พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียน เข้ารับการอบรมศึกษาดูงานอย่างมีระบบ

3.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารต้องจัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบครบวงจร โดยจัดทำโครงการเพื่อรองรับงบประมาณ กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบ รวมทั้งจัดการเรียนการสอนอย่างบูรณาการระหว่างวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เป็นสัดส่วน และให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตามโครงการส่งเสริมรายได้ระหว่างเรียนและนำผลผลิตที่ได้มาจัดจำหน่ายให้กับโรงครัวเพื่อใช้ประกอบอาหารให้กับนักเรียนต่อไป

Supakorn Wongprach. (2007) The Situation, the problem and Guidline of proceed of the integrated Agriculture Project Folowing to the new theory in Kansuksasongkor School, with under the administration office of the Basic Education Commision; Graduate Programmea Thesis, Bangkok: Graduate School, Bansomdej Choopraya Rajabhat University. Consulting Committee : Dr. Premsuree Chaumthong and Dr. Wichian Intharasompan

The purpose of this research is to The Situation, the problem, and Guidline of proceed of the integrated Agricuture Project Folowing to the new theory in Kansuksasongkor School, with under the administration office of the Basic Education Commision the Three new theories include the project namagement, the procedures of the new theory of the Agriculture Complex Project and the publication of further growth of the project. The research samples consisted of 331 supervisors and teachers. There are 331 surveys collected which show complete 100% surveys turnout.

Research Findings

1. The process of the integrated Agriculture project following to the new theory used in Siksasongkor and Pachanukor School, which are under the administration of the Office of the Basic Education Commission, make moderate comment and suggested to implement quality delivision for the development of the project or to make the school move pregressive.

2. Concerning the obstacles of this project, the supervisors and teachers express their concern about the problems is at the moderate level.

3. Two main principle processes of the New Agriculture Complex Theories are

- 3.1 The Management, the research found that the supervisors have to set continuous and clear project policies that to along with sufficient Budge. Moreover, they need to encourage the staffs and students to participate in the training

- 3.2 Procedure found dthat the supervisors/managers have to manage the project addording to the budge, plan details and distribute responsibilities to departments and staffs, In additional preparing the lessons to copperate every subject that involve with the agriculture project and engage students in participation and make profit in spare time. This will result in the increasing of student's food budget of students.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแนวคิดต่าง ๆ ท่านที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2 ท่าน คือ ดร.เปรมสุริย์ เชื่อมทอง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, ดร.คงศักดิ์ เจริญรักษ์ ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มหาบรรพต อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, นายบุญจันทร์ บัวหุ้ง หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบราชการ, และอาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้และบรรลุลตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

ขอกราบขอบพระคุณท่านดร.จรววยพร ธรณินทร์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่สนับสนุนโดยการแจ้งขอความร่วมมือผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ทั่วประเทศในการตอบแบบสอบถาม และเพื่อนผู้เป็นกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจ และให้คำปรึกษาแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ประสบการณ์ไปพร้อมกัน

คุณประโยชน์อันพึงจะเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอบุชาพระคุณบุพการีและคณาจารย์ผู้ถ่ายทอดความรู้ทุกท่าน ตลอดจนผู้มีพระคุณที่ช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้วิจัยตลอดมา

นายสุกกร วงศ์ปราชญ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ ภาษาไทย	ก
บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศศุณฺยปการ	จ
สารบัญเรื่อง	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	7
- หลักการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	7
- แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาฯ.....	9
- การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่	11
หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษาสงเคราะห์	18
- การจัดการศึกษาสงเคราะห์	18
- นโยบายการศึกษาสงเคราะห์.....	20
- สภาพทั่วไปของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์	21
- แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
- งานวิจัยในประเทศ	31
- งานวิจัยต่างประเทศ	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวม.....	43
ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารงานการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์.....	48
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	50
สรุปผลการวิจัย	50
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	59
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	66
ภาคผนวก ค. หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง	68
ภาคผนวก ง. โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่.....	76
ภาคผนวก จ. ประวัติผู้วิจัย	81

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	36
จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียน การศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
ตารางที่ 2	40
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	
ตารางที่ 3	43
สภาพ ปัญหา การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนว ทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวม	
ตารางที่ 4	44
สภาพ และปัญหาการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนว ทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการบริหารโครงการ..	
ตารางที่ 5	45
สภาพ และปัญหาการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนว ทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการดำเนินงานตาม ขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่.....	
ตารางที่ 6	47
สภาพ และปัญหาการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนว ทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน.....	
ตารางที่ 7	48
แนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการบริหาร.....	
ตารางที่ 8	49
แนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการดำเนินงาน.....	

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1	6
แผนภูมิที่ 2	8
แผนภูมิที่ 3	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ.2517 เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงความตอนหนึ่งว่า “...ในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกิน มีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการประหยัดมัธยะวัน แต่ถูกต้องตามหลักวิชาเมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้วจึงค่อยสร้างความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบระมัดระวังและประหยัดนั้นก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลวและเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์...”

จากพระบรมราโชวาทของพระองค์นับตั้งแต่ ปี 2517 เป็นต้นมาจะพบว่า พระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาตนเอง การศึกษาเป็นรากฐานและเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง และเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ในสังคมได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่ยังเน้นความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาคน เพื่อเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศให้สามารถตอบสนองต่อสภาพการแห่งยุคโลกาภิวัตน์ มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ วิชา และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม การที่จะให้นักเรียนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี

การสร้างเสริมสมรรถภาพทางการศึกษาเป็นนโยบายที่สำคัญของภาครัฐ โดยได้พยายามส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยมุ่งให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ กำหนดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ซึ่งในรูปแบบการจัดการศึกษาให้กับเด็กทั่ว ๆ ไปนั้น เด็กสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน มีพ่อแม่ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องเป็นผู้อุปการะ

ดูแล แต่จะมีเด็กกลุ่มหนึ่งที่จัดเป็นเด็กที่ด้อยโอกาสไม่สามารถที่จะเข้าถึงบริการการศึกษาได้ กลุ่มเด็กที่จัดว่าเป็นเด็กด้อยโอกาส หรือที่เรียกกันว่าเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก เป็นคำที่นิยมใช้กัน โดยทั่วไปในงานวิชาการและงานวิจัย ซึ่งมีความหมายไปในทางเดียวกัน หมายถึงเด็กที่ประสบ ปัญหา ต่าง ๆ หรือตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม มีชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป จำเป็นต้อง ได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัย สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในทุก ๆ ด้าน และบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้

การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ เป็นงานอีกอย่างหนึ่งของ โรงเรียนนอกเหนือจากงานสอนหรืองานวิชาการ ยังเป็นที่แน่ชัดว่างานนี้มีความสำคัญและจำเป็น อย่างยิ่ง ที่ครูทุกคนจะต้องให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมโครงการนี้เพื่อฝึกให้นักเรียนคิด เป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นเพื่อความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ไม่เฉพาะแต่ด้าน การเรียนการสอนเท่านั้น ฉะนั้นจึงสมควรอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องคอยดูแลและพัฒนาครูใน โรงเรียนให้แต่ละคนได้ค้นตัวอยู่เสมอที่จะหาโอกาสช่วยเหลือนักเรียนของตนเองทุกคนให้สามารถ เข้าใจและพึ่งพาตนเองได้อย่างฉลาดและมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าใจและเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิต ของตนเองได้เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อเป็นการค้นพบและให้ได้มาซึ่งภาพรวมของโอกาส ทางการศึกษา ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน ตลอดจนให้ข้อคิดจากความรู้ในแขนงต่าง ๆ และทำ ให้ครูได้ค้นพบบทบาทหน้าที่และการเข้ามีส่วนร่วมในโครงการอย่างแท้จริง

โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ลงสู่สถานศึกษาและชุมชนของ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโครงการหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการสนองแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้มีโรงเรียนที่สามารถจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ทั้งประเภทเต็มรูปแบบและประเภทผสมผสานตามสภาพท้องถิ่นและสามารถขยายผลให้ได้ มากที่สุด รวมทั้งสามารถพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้ด้านการเกษตร โดยบูรณาการหลักการ แนวคิดของทฤษฎีใหม่เข้ากับหลักสูตร (กรมสามัญศึกษา, 2544 : 13) แต่ในการดำเนินงาน ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ผ่านมา พบว่าบางส่วนขาดความเข้มแข็งไม่ต่อเนื่องและ ไม่สมพระเกียรติและยังมีบางโครงการไม่ได้รับการสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังทุกระดับ ซึ่งในโครงการต่าง ๆ เหล่านั้นโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ เป็นโครงการหนึ่งที่มี ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว รวมทั้งผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในส่วนของ

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ว่ามีสภาพการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาเพื่อให้เห็นถึงสภาพการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาไว้ดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 45 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 2,360 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ตารางเครืจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Mogan 1970:608) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 45 คน และครู จำนวน 286 คน รวมทั้งหมด 331 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

สภาพ ปัญหาและแนวทาง การดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ใน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหาร โครงการ
- 2) ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่
- 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันกับความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอ กำหนดความหมายและขอบเขตของคำต่าง ๆ ดังนี้

ทฤษฎีใหม่ หมายถึง แนวพระราชดำริอันเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการ ที่ดินและเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โครงการ หมายถึง โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สภาพ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานตามแนวทางหรือมาตรการต่าง ๆ ในทางปฏิบัติ ที่โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ได้นำมาใช้ดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการบริหาร โครงการ การดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ และการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือเป็นสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงานในโรงเรียน การศึกษาสงเคราะห์ไม่ประสบความสำเร็จตามจุดหมายตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนว ทฤษฎีใหม่ ด้านการบริหาร โครงการ การดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎี ใหม่ และการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน

แนวทาง หมายถึง วิธีการดำเนินงานในโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ใน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เกี่ยวกับการบริหารงานและการดำเนินงานตามสภาพจริง

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ยากไร้ ผู้ที่มีความผิดปกติทางสังคม ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดให้นักเรียนอยู่ประจำตลอด รัฐบาลสนับสนุนโดย นักเรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษาหรือรองหัวหน้าสถานศึกษาใน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สถานศึกษาละ 1 คน

ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ หมายถึง การปฏิบัติงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทางทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การบริหารโครงการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ การศึกษาความเป็นไปได้ การกำหนดรายละเอียดขอบข่ายวิธีการดำเนินงาน การดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

การดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ หมายถึง การดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 เป็นขั้นการผลิตให้พึ่งตนเองได้ด้วยวิธีง่าย ๆ ขั้นที่ 2 เกษตรกรรวมพลังในรูป กลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมแรง ร่วมใจกันดำเนินการให้ด้านการผลิต การตลาด การเป็นอยู่ สวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา ขั้นที่ 3 การดำเนินธุรกิจ และรวมถึงการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน

การประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงาน หมายถึง การเชิญผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมประชุม ตลอดจนการจัดทำและบริการเอกสารเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการเกษตร ตามแนวทางใหม่ และให้ข่าวสารในเรื่องการบูรณาการกับรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรให้ชุมชนในท้องถิ่น ได้ทำการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

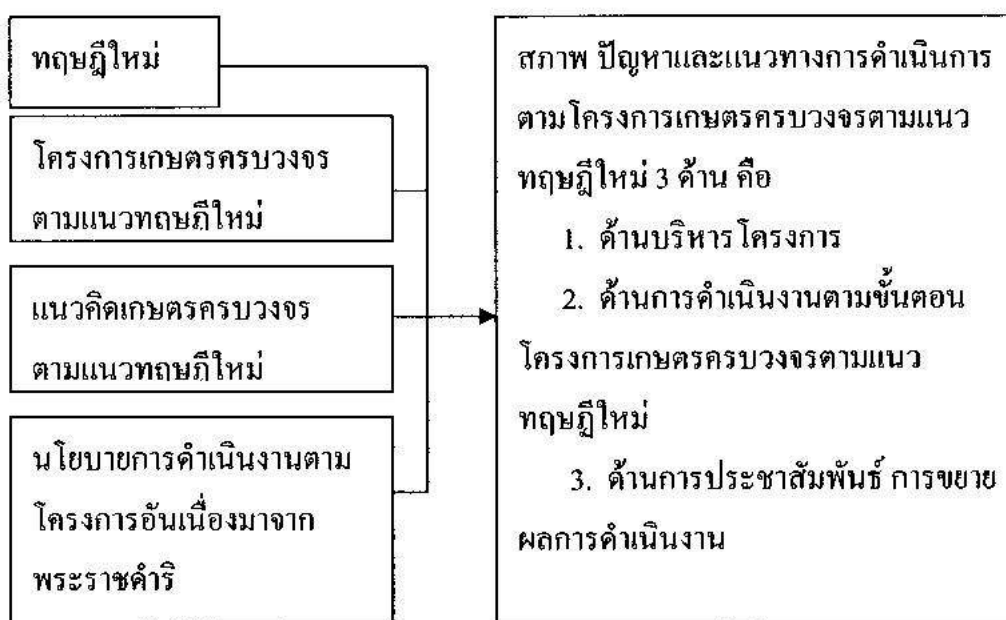
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ได้ทราบถึงสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้บริหารและครูต้องให้การสนับสนุนนักเรียนได้เข้าร่วมโครงการเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตเมื่อจบจากโรงเรียนไปแล้ว ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจร จึงได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เรียบเรียงนำเสนอไว้ดังนี้

1. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- 1.1 หลักการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 1.2 แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการด้านเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่
- 1.3 การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

2. หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษาสงเคราะห์

- 2.1 การจัดการศึกษาสงเคราะห์
- 2.2 นโยบายการศึกษาสงเคราะห์
- 2.3 สภาพทั่วไปของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์
- 2.4 แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

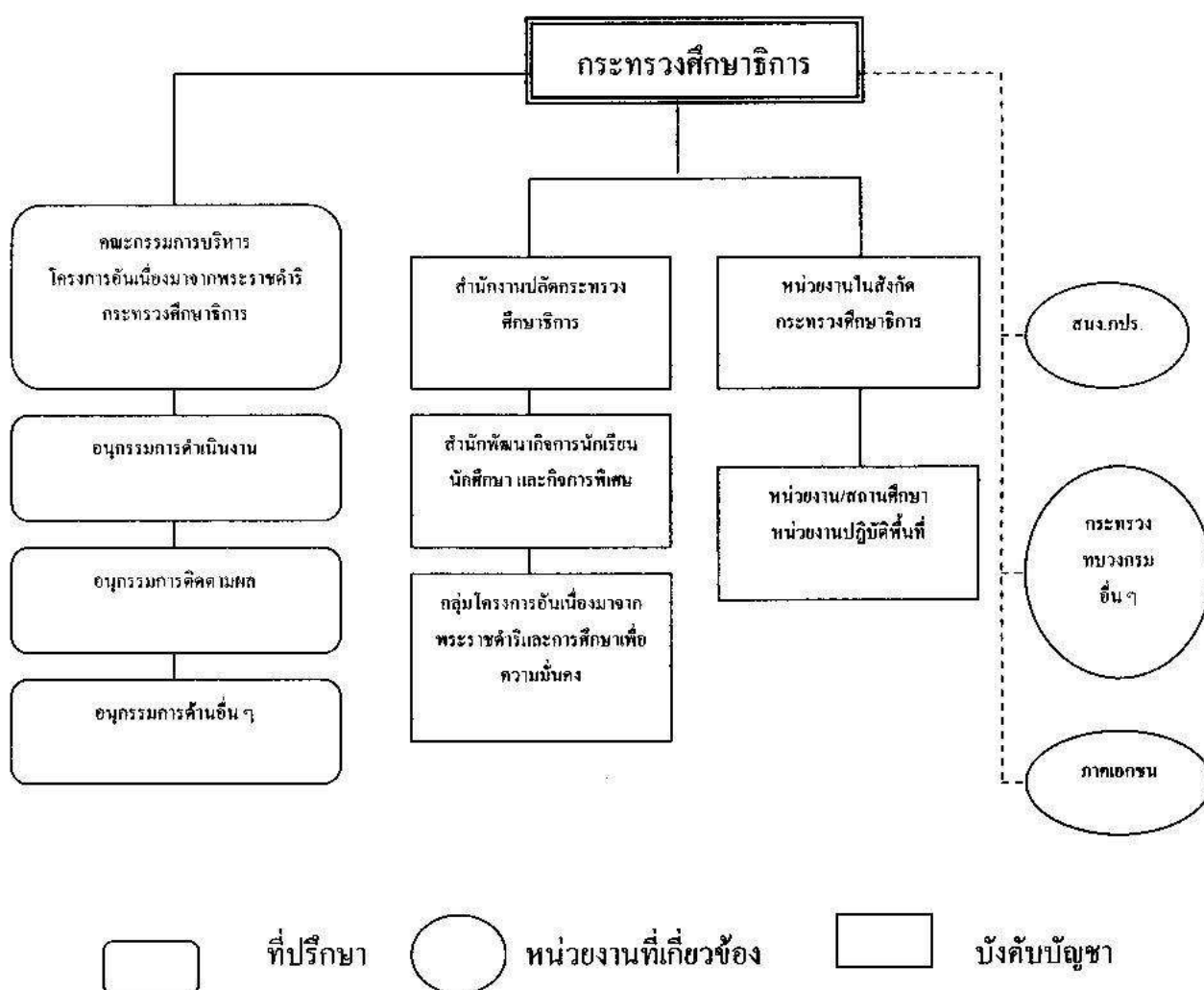
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. หลักการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สถาบันพระมหากษัตริย์ไทย มีคุณูปการต่อการศึกษามาอย่างต่อเนื่องทุกยุคสมัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันและพระบรมวงศานุวงศ์ได้ให้ความสำคัญพระทัยในการศึกษาของชาติเป็นอย่างยิ่ง ทรงมีแนวพระราชดำริในการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณค่า และสามารถนำมาบูรณาการในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนและเยาวชนได้เป็นอย่างดี มีงาน/โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นจำนวนมากที่กระทรวงศึกษาธิการต้องให้ความสำคัญในการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บังเกิดผลต่อนักเรียน เยาวชน และประชาชนตามพระราชประสงค์ นอกจากนั้นในวโรกาสสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ กระทรวงศึกษาธิการ โดยหน่วยงานในสังกัดได้จัดให้มีโครงการเพื่อเทิดพระเกียรติและเฉลิมฉลองเป็นจำนวนมากเช่นกัน เมื่อเวลาผ่านไปอาจทำให้การสืบสาน การปฏิบัติงานขาดความเข้มแข็งและ

ความเอาใจใส่อันจะก่อให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ติดตามมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 : 55-56)

กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีเจตจำนงที่จะสนองงานและ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งงานและ โครงการเพื่อเทิดพระเกียรติที่มีอยู่ให้บังเกิดผลอย่างจริงจังต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ จึงจัดทำวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงาน โครงการเกษตรครบ วงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยมีคณะบริหาร โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นคณะกรรมการ รายละเอียด ตามแผนภาพ

แผนภูมิที่ 2 : โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวงศึกษาธิการ

ที่มา : คู่มือปฏิบัติงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2547 หน้า 73

สรุปได้ว่า หลักการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริตามแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ

2. แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการศึกษา ด้านเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายในการปรับโครงสร้างด้านการเกษตร โดยส่งเสริมและฟื้นฟูระบบการผลิตการเกษตรที่เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และมีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ตามแนวพระราชดำริว่าด้วยทฤษฎีใหม่ รวมทั้งเร่งรัดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพิ่มขีดความสามารถให้แก่เกษตรกร สถาบันการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งด้านการผลิต การตลาด และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ของชุมชนในชนบท (สำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2543:61)

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ตามแนวพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และแนวพระราชดำริการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ เพื่อการพัฒนาแบบพึ่งตนเองของเกษตรกร รัฐบาลได้นำมากำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปดำเนินการให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง เป็นพลังขับเคลื่อนในการผลักดันการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตได้อย่างเต็มศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักและเห็นคุณค่าในภารกิจสำคัญดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและประชาชน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคนให้เกิดคุณภาพ คนที่มีคุณภาพจะเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540- 2544) กระทรวงศึกษาธิการ จึงเน้นยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดีและเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการฝึกปฏิบัติในสิ่งที่มีคุณค่าในการดำรงชีวิต เพื่อการเป็นพลเมืองดีของชาติที่จะนำสู่การฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ จึงมีนโยบายที่จะดำเนินการตามกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับ “เศรษฐกิจพอเพียง” และแนวพระราชดำริเรื่อง “ทฤษฎีใหม่” อันเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร ในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยนำเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน สถานศึกษาซึ่งกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินการ 5 ประการ ดังนี้

1. จัดให้มีโรงเรียนต้นแบบเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่
2. พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านการเกษตร โดยการบูรณาการแนวความคิดของทฤษฎีใหม่ และแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอน
3. จัดทำวีดีทัศน์ เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเผยแพร่สู่ชุมชน
4. กำหนดแนวทางการติดตามประเมินผล และขยายผล โครงการสู่ประชาชนและชุมชน และการประสานเครือข่าย
5. การจัดทำคู่มือเผยแพร่ความรู้ และแนวปฏิบัติสู่วิถีชีวิตของเยาวชนและชุมชนอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการศึกษาด้านการเกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพในการดำเนินการไว้ดังนี้

1. นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีใหม่ และสามารถนำความรู้มาใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน วิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้าน สามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นวิถีชีวิตที่ยั่งยืน
2. ครู และบุคลากรในโรงเรียนต้นแบบเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. สถานศึกษาสามารถดำเนินการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้เป็นแบบอย่างและขยายผลสู่ชุมชนทั้งในเขตพื้นที่บริการและพื้นที่ใกล้เคียงได้
4. กรมและสถานศึกษาทุกสังกัด มีความตระหนักและเห็นคุณค่าในการดำเนินงานเกษตรแบบครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ เพื่อถวายเป็นราชสักการะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 6 รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม 2542

5. กระทรวงศึกษาธิการ มีระบบส่งเสริมและประสานงานในการดำเนินงานทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และชุมชน เพื่อการสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากร และประสานเครือข่ายการดำเนินงานการเกษตรแบบครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้มีความสอดคล้อง รวมถึงมีระบบนิเทศ ติดตามประเมินผลที่สอดคล้อง เกื้อกูลและร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตามสภาพพื้นที่ และศักยภาพของหน่วยงาน (สำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2543:63-64)

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาด้านเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ โรงเรียนได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริ 5 ขั้นตอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้

เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ครบวงจร โดยการปฏิบัติจริงและมีรายได้ระหว่างเรียน ทั้งยังนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในครอบครัวและชีวิตประจำวัน ทำให้ทั้งชุมชนรู้จักช่วยเหลือตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3. การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

การบริหารเป็นกระบวนการแปรเปลี่ยนปัจจัยทางการบริหารที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน เพื่อให้ภารกิจขององค์การเสร็จลุล่วง การบริหารโครงการเป็นรูปแบบหนึ่งในหลาย ๆ รูปแบบที่มีความสำคัญต่อองค์การโดยรวม เพราะช่วยสนับสนุนให้การบริหารทั่วไปขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งการบริหารโครงการมีความแตกต่างกับการบริหารทั่วไปในประเด็นที่การบริหารโครงการมีลักษณะพิเศษไม่ซ้ำกับโครงการอื่นใด มีระยะเวลาที่แน่นอน เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ สภาพการดำเนินงานไม่สม่ำเสมอ ไม่แน่นอน ให้น้ำหนักกับ วัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากัน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพเดิม และเป็นการสร้างทีมงานชั่วคราวขึ้นมาดำเนินการ ในขณะที่การบริหารทั่วไปมีลักษณะซ้ำ ๆ เป็นกิจวัตร มีระยะเวลาที่ไม่สิ้นสุด เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป สภาพการดำเนินงานเหมือนเดิม ให้น้ำหนักแก่ วัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ เท่า ๆ กันเพื่อรักษาสภาพเดิม และมีการสร้างทีมงานถาวรขึ้นมาดำเนินการ (มยุรี อนุমানราชชน, 2546 :1-9)

ขั้นตอนในการบริหารโครงการ

การบริหารโครงการให้บรรลุผลสำเร็จที่พึงปรารถนา ผู้บริหารต้องดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในแต่ละขั้นตอน ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน 4 ขั้นตอน ดังนี้ (Morris, 1988 : 19 - 22)

1. ขั้นการศึกษาความเป็นไปได้ขั้นต้นและการศึกษาความเป็นไปได้ (pre-feasibility & feasibility stage) เป็นการพิจารณากว้าง ๆ หรือประเมินเกี่ยวกับความต้องการผลิต ผลิตภัณฑ์ บริการของโครงการที่จะจัดทำข้อเสนอสภาพการณ์ของความต้องการและดูทางในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ทรัพยากร แหล่งทุน ค่าใช้จ่าย ผลประโยชน์ การคาดคะเนปัญหาและความเสี่ยงระหว่างดำเนินงานโครงการ และนำมาวิเคราะห์รายละเอียดถึงความเหมาะสมด้านต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจและกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินงานโครงการ

2. ขั้นการออกแบบโครงการ (design) เป็นการกำหนดรายละเอียด เช่น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขอบเขต วิธีดำเนินการ ทรัพยากร งบประมาณ ที่ตั้ง ระยะเวลา ความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับโครงการอื่นๆ รวมทั้งอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

3. ขั้นการผลิตหรือจัดทำ การก่อสร้าง และการติดตั้ง (production/manufacture, construction and installation) เป็นการเริ่มต้นงานตามที่ออกแบบไว้ มีการจัดตั้งองค์การ/หน่วยงาน

เพื่อให้เข้ามารับผิดชอบโครงการ การติดตามควบคุมทางด้านต้นทุน คุณภาพ และเวลาเพื่อให้งาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง

ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 นี้ เป็นขั้นการผลิตให้พึ่งตนเองได้ด้วยวิธีง่าย ๆ ค่อยเป็นค่อยไปตาม กำลังให้พอมีพอกิน ไม่ค่อยอยากได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30 : 30: 30:10 ซึ่ง หมายถึง

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำฝนในฤดูฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดู แล้งตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำค้าง ๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารสำหรับครอบครัวให้ เพียงพอตลอดปี เพื่อลดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% ให้ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อ ใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทางและโรงเรียนอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง

เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่งในที่ดินของตนจนได้ผล แล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือ ให้ เกษตรกรรวมพลังในรูป กลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ดำเนินการในด้าน ต่าง ๆ ดังนี้

การผลิต เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิตโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การ จัดหาน้ำ และอื่น ๆ เพื่อการเพาะปลูก

การตลาด เมื่อมีผลผลิตแล้วจะต้องเตรียมการต่าง ๆ เพื่อขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด

การเป็นอยู่ เกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต อย่างเพียงพอ

สวัสดิการ แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิการและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานเอนกมัยเมื่อยาม ป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

การศึกษา ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่า เรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นที่รวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ ยึดเหนี่ยว

กิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าส่วนราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสำคัญ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม การดำเนินธุรกิจ

เมื่อดำเนินการผ่านทฤษฎีใหม่ขั้นที่สองแล้วเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือ คิดต่อประสานงาน เพื่อจัดทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท ซึ่งไม่ใช่ทำอาชีพเกษตรอย่างเดียว

ทั้งนี้ ฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคารหรือบริษัทเอกชนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน

ประโยชน์ทฤษฎีใหม่

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ที่ได้รับพระราชทานในโอกาสต่าง ๆ นั้น สรุปโดยสังเขปถึงประโยชน์ของทฤษฎีใหม่ได้ ดังนี้

1. ให้ประชาชนพออยู่พอกินสมควรแก่อัตภาพในระดับที่ประหยัด ไม่อดอยากและเลี้ยงตนเองได้ ตามหลักปรัชญาของ “เศรษฐกิจพอเพียง”
2. ในหน้าแล้งมีน้ำน้อย ก็สามารถเอาน้ำที่เก็บไว้ในสระมาปลูกพืชผักต่าง ๆ ที่ใช้น้ำน้อยได้ โดยไม่อาศัยชลประทาน
3. ในปีที่ฝนตกตามฤดูกาลโดยมีน้ำจืดตลอดปีทฤษฎีใหม่นี้ก็สามารถสร้างรายได้ให้ร่ำรวยขึ้น
4. ในกรณีที่เกิดอุทกภัยก็สามารถที่จะฟื้นตัว และช่วยตัวเองได้ในระดับหนึ่งโดยทางราชการไม่ต้องช่วยเหลือมากเกินไป อันเป็นการประหยัดงบประมาณด้วย

ทฤษฎีใหม่นั้น สามารถดำเนินการตามแนวพระราชดำริได้ไม่ยากนัก เพราะมีการทดลอง ทดสอบแล้วในโครงการของมูลนิธิรัชพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามข้อควรคำนึงถึงในการดำเนินงานทฤษฎีใหม่คือ จะต้องดำเนินการอย่างระมัดระวังโดยศึกษาสภาพภูมิประเทศให้ถ่องแท้เสียก่อน เช่น สระน้ำจะเก็บน้ำได้หรือไม่ มีวิธีแก้ไขหากมีปัญหาค่าใช้จ่ายในการขุดสระจะต้องช่วยเหลือร่วมกัน ทั้งทางราชการ มูลนิธิต่าง ๆ และเอกชน เพราะชาวบ้านคงจะแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงนี้ด้วยความยากลำบาก การดำเนินงานทฤษฎีใหม่จะทำให้ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพนั้น ควรมีอ่างเก็บน้ำใหญ่และอ่างเก็บน้ำเล็กเติมน้ำในสระแปลงเกษตร เพื่อสำรองน้ำเมื่อน้ำในสระแปลงเกษตรแห้งก็สามารถใช้น้ำในอ่างน้ำเล็กได้ และเมื่อน้ำในอ่างเก็บน้ำเล็กแห้งก็สามารถนำน้ำจากอ่างเก็บน้ำใหญ่มาเติมได้

เกษตรทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง

รายละเอียดในตอนที่ 3 นี้ จะกล่าวถึงเฉพาะทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 หรือที่เรียกว่า เกษตรทฤษฎีใหม่ และเพื่อให้การดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่ดังกล่าวถูกต้องตามหลักการ ตามแนวพระราชดำริที่ได้รับสั่งเพิ่มเติมในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามพระราชดำริ จึงได้รวบรวมพระราชดำริต่างๆ ในเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่จัดทำเป็นรายละเอียดของหลักการและแนวทางสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดแบ่งพื้นที่ และข้อควรพิจารณาในการดำเนินงาน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

หลักการและแนวทางสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่

การจะดำเนินการงานเกษตรทฤษฎีใหม่นี้ มีหลักการและแนวทางสำคัญที่ควรจะทราบพอสังเขปดังนี้

1. เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ ชุมชนต้องมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำนองเดียวกันกับการ “ลงแขก” แบบดั้งเดิม เพื่อลดค่าใช้จ่าย
2. ข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกคนจะต้องปลูกเพื่อบริโภค ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีพื้นที่ส่วนหนึ่งทำนาเพื่อให้มีข้าวพอบริโภคตลอดปี
3. ต้องมีน้ำเพื่อการเพาะปลูกสำรองไว้ใช้ในระยะเวลาฝนทิ้งช่วง หรือฤดูแล้งได้อย่างพอเพียง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกันที่ดินส่วนหนึ่งไว้ขุดสระน้ำ โดยมีหลักว่าต้องมีน้ำเพียงพอที่จะทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี ทั้งนี้ได้พระราชทานพระราชดำริเป็นแนวทางว่า ต้องมีน้ำ 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อการเพาะปลูก 1 ไร่ โดยประมาณ
4. การจัดแบ่งแปลงที่ดินเพื่อให้ประโยชน์สูงสุดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคำนวณและคำนึงจากอัตราถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 15 ไร่ อย่างไรก็ตามหากเกษตรกรมีพื้นที่ ถือครองน้อยกว่าหรือมากกว่านี้ก็สามารถใช้อัตราส่วน 30:30:30:10 ไปเป็นเกณฑ์ปรับใช้ได้ กล่าวคือ

30%	ใช้ ขุดสระน้ำ
30%	ใช้ ทำนา
30%	ใช้ปลูก พืชไร่ พืชสวน
10%	ใช้เป็น ที่อยู่อาศัยและอื่น ๆ

อัตราส่วนดังกล่าวเป็นสูตรหรือหลักการ โดยประมาณเท่านั้น สามารถปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

การจัดแบ่งพื้นที่ตามแนวทฤษฎีใหม่

หลังจากเลือกพื้นที่เหมาะสมต่อการทำแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดนี้โดยให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30 : 30: 30:10 ซึ่งหมายถึง

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30% ใช้ขุดสระน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำในฤดูฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้งหรือฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้งหรือฝนทั้งช่วง คอลดจนการเลี้ยงสัตว์ปลาและพืชน้ำต่าง ๆ “...ทฤษฎีใหม่... บิดหุ่นได้และต้อง บิดหุ่นเหมือนชีวิตของเราทุกคนต้องมี บิดหุ่น...”

พระราชดำรัส ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้บริโภคสำหรับครัวเรือนให้เพียงพอตลอดปีเพื่อความอยู่รอดและสามารถพึ่งตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% ให้ปลูกไม้ผล พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้บริโภคหากเหลือก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนน โรงเรือนและอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนดังกล่าวเป็นสูตรหรือหลักการโดยประมาณเท่านั้น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมโดยขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ดิน ปริมาณน้ำฝนและสภาพแวดล้อมตามตัวอย่างการจัดแบ่งพื้นที่ดินดังต่อไปนี้

รายละเอียดของพื้นที่ดินแต่ละส่วนตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่มีพอสังเขปดังต่อไปนี้

พื้นที่ส่วนที่ 1 สระเก็บกักน้ำ (30%)

พื้นที่ส่วนที่หนึ่งนี้เป็นพื้นที่สระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในระยะฝนทิ้งช่วงหรือฤดูแล้งตลอดจนการเลี้ยงปลา และพืชน้ำต่าง ๆ เช่น ผักบุ้ง ผักกระเฉด ฯลฯ

เกณฑ์การพิจารณาในการขุดสระน้ำ

1. ลักษณะของดินที่จะขุดสระน้ำต้องสามารถเก็บกักน้ำได้ จึงควรหาวิธีการตรวจสอบดินก่อนดำเนินการขุดสระ

2. ตำแหน่งของการขุดสระน้ำ สระที่อาศัยน้ำฝนต้องอยู่ในที่รับน้ำได้มากที่สุด ส่วนสระที่มีแหล่งน้ำเดิมควรจะอยู่ใกล้แหล่งน้ำ และตำแหน่งของสระต้องสะดวกต่อการนำน้ำไปใช้สอย

การขุดสระ

ในการขุดสระน้ำควรมีขนาดของสระเก็บกักน้ำขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมดังนี้

ถ้าเป็นพื้นที่ทำการเกษตรอาศัยน้ำฝน สระน้ำควรมีลักษณะลึกหรือตื้นและแคบหรือกว้างก็ได้ โดยพิจารณาตามความเหมาะสม เพราะสามารถมีน้ำมาเติมอยู่เรื่อย ๆ

การจัดการดิน ในระหว่างการขุดสระน้ำจะมีดินถูกขุดขึ้นมาเป็นจำนวนมาก หน้าดินซึ่งเป็นดินดีควรนำไปกองไว้ต่างหากเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชต่าง ๆ ในภายหลังโดยนำมาเกลี่ยคลุมดินชั้นล่างที่เป็นที่ดินไม่ดี ซึ่งอาจนำมาถมทำขอบสระหรือขอร่องสำหรับปลูกไม้ผล

การจัดการน้ำ น้ำในสระควรใช้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ในสภาพพื้นที่ตามธรรมชาติอาจดึงน้ำจากน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ปริมาณน้ำยังอยู่ในลักษณะ “หมั่นเหม” เพราะหากปีไหนฝนน้อยอาจไม่มีน้ำเพียงพอ ฉะนั้นเพื่อเป็นการลดการเสี่ยงจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอควรมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถเพิ่มเติมน้ำในสระเก็บกักน้ำได้ การมีสระเก็บกักน้ำก็เพื่อให้เกษตรกรได้มีน้ำใช้อย่างสม่ำเสมอทั้งปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน้าแล้งและระยะฝนทิ้งช่วง มิได้หมายความว่าเกษตรกรจะสามารถปลูกข้าวนาปรังได้ เพราะหากน้ำในสระเก็บกักน้ำไม่พอ ในกรณีมีเขื่อนอยู่บริเวณใกล้เคียง ก็อาจจะต้องสูบน้ำมาจากเขื่อน ซึ่งจะทำให้น้ำในเขื่อนหมดได้ แต่เกษตรกรควรทำนาในหน้าฝน และเมื่อถึงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ให้เกษตรกรใช้น้ำที่ได้เก็บตุนนั้นให้เกิดประโยชน์ทางการเกษตรอย่างสูงสุด โดยพิจารณาปลูกพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาล เช่น หน้าฝน จะมีน้ำมากพอที่จะปลูกข้าวและพืชชนิดอื่น ๆ ได้ ส่วนหน้าแล้งหรือฝนทิ้งช่วงควรปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เช่น ถั่วต่าง ๆ การดูแลรักษาสระน้ำ ควรปลูกหญ้าแฝกล้อมรอบขอบสระน้ำ 2-3 แถว เพื่อป้องกัน การพังทลายของดิน ไม่ให้สระตื้นเขิน ปลูกไม้ผลเพื่อบังลม และป้องกันการระเหยของน้ำ และยังสามารถผลิตประโยชน์จากผลผลิตอีกด้วย

พื้นที่ส่วนที่ 2 ปลูกข้าว (30%)

พื้นที่ส่วนที่สองนี้เป็นพื้นที่ใช้ทำการปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้บริโภค สำหรับครัวเรือนให้เพียงพอตลอดปี เนื่องจากข้าวเป็นปัจจัยหลักที่ทุกคนในครัวเรือนจะต้องบริโภค โดยไม่ต้องซื้อหาในราคาแพง เพื่อบีดหลักพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสำคัญของทฤษฎีนี้

“หากชาวนาต้องซื้อข้าวกินก็หมดสิ้นความเป็นเกษตรกรไทย” แนวการคำนวณพื้นที่ปลูกข้าวโดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิกในครัวเรือนและปริมาณข้าวที่บริโภคเฉลี่ยต่อปี ผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เนื่องจากคนไทยรับประทานข้าวเป็นอาหารหลักประจำวัน บริโภคข้าวเฉลี่ยประมาณ คนละ 200 กิโลกรัมต่อปี หากมีสมาชิก 6 คน จะต้องบริโภคข้าวไม่ต่ำกว่าปีละ 1,200 กิโลกรัม ดังนั้น หากทำนาปี 5 ไร่ จะได้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 5 ไร่ x 325 กิโลกรัม/ไร่ เท่ากับ 1,625 กิโลกรัม (ผลผลิตดังกล่าวเฉลี่ยทั่วประเทศเมื่อปี 2535/2536) แต่ถ้าหากสามารถควบคุมน้ำได้ไม่ให้เกิด ในช่วงที่ต้องการและมีการบำรุงรักษาที่ดี อาจจะได้ผลผลิตเพิ่มกว่านี้ ซึ่งจะเป็นส่วนเหลือจำหน่าย” (อำพล เสนาณรงค์, 2539:15)

การปลูกข้าวควรพิจารณาคัดเลือกพันธุ์และเทคโนโลยีในการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพ พื้นที่ และสังคมครัวเรือนของเกษตรกร และใช้พื้นที่นาที่เหลือจากการปลูกข้าวบริโภคไปปลูกข้าว พันธุ์อื่น ๆ ที่เป็นที่ต้องการของตลาดสำหรับเป็นรายได้ต่อไป หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ควรใช้ ประโยชน์จากที่นาสูงสุดโดยปลูกพืชอายุสั้นชนิดพืชที่จะปลูกควรพิจารณาถึงแรงงานที่มีอยู่และ การตลาดด้วยพืชที่น่าจะเลือกปลูก ได้แก่ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ฯลฯ

พื้นที่ส่วนที่ 3 ปลูกไม้ผล พืชไร่ พืชผัก (30%)

พื้นที่ส่วนนี้ให้ปลูกพืชสวน ไม้ยืนต้น และพืชไร่อย่างผสมผสาน โดยมีวิธีการและชนิด ของพืชที่แตกต่างหลากหลายกันไปแต่ละพื้นที่และขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ภูมิภาค ฤดูกาล ตลาด และเส้นทางคมนาคม ตลอดจนประสิทธิภาพและภูมิปัญญาของเกษตรกร เป็นต้น ไม่มีสูตรตายตัว ยึดหยุ่นได้ การปลูกพืชให้หลากหลาย เช่นนี้จะเป็นการช่วยการกระจายเงินทุน แรงงาน น้ำ และ ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ กระจายความเสี่ยงจากศัตรูพืช และความแปรปรวนของ ดิน ฟ้า อากาศ ตลอดจนกระจายรายได้ด้วย

พืชที่ปลูกระยะแรกควรเป็นกล้วยเพื่อบังร่ม และเก็บความชื้นในดิน ค่อยไปควรเป็นผลไม้ และไม้ยืนต้น ระหว่างที่ไม้ยืนต้นยังไม่โตก็ปลูกพืชล้มลุกอายุสั้นระหว่างแถว เช่น พริก มะเขือ ถั่วต่าง ๆ จนกว่าจะปลูกไม้ได้ จึงเปลี่ยนไปปลูกไม้ทนร่ม เช่น จิง ข่า และพืชหัว เป็นต้น

ไม้ผล เช่นมะม่วง มะพร้าวแก่ มะพร้าวน้ำหอม มะขาม ขนุน ละมุด ส้มเขียวหวาน ส้มโอ ฝรั่ง น้อยหน่า กระท้อน มะละกอ ชมพู่ และกล้วย เป็นต้น

พืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วพุ่ม ปอกระเจา อ้อยคั้นน้ำ และมันสำปะหลัง เป็นต้น

พืชผัก เช่น แคบ้าน มะรุม สะเดา ชะอม ขี้เหล็ก กระถิน มะเขือเครือ พริก กะเพรา โหระพา ตะไคร้ จิง ข่า กระชาย พลุ พักทอง ผักบุ้งไทย ผักบุ้งจีน ผักคะน้า และมะละกอ เป็นต้น

ไม้ดอกและไม้ประดับ เช่น มะลิ คาวเรือง กุหลาบ รัก บานไม่รู้โรย ช่อนกลิ่น ปทุมมา ดอกกระเจียว เป็นต้น

เห็ด เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เห็ดเป๋าฮื้อ เป็นต้น

สมุนไพรและเครื่องเทศ เช่น พริก พริกไทย เมงลัก กะเพรา สะระแหน่ และตะไคร้ เป็นต้น

พืชน้ำ เช่น ผักกระเฉด ผักบุ้งไทย กระเจี๊ยบ บัวสาย ผักกูดและโสน เป็นต้น

ไม้ยืนต้น เช่น ไม้ มะพร้าว กระถิน สะเดา จี๊เหล็ก เป็นต้น

พืชบำรุงดินและพืชคลุมดิน เช่น ถั่วมะแฮะ ถั่วฮามาต้า โสนอัฟริกัน โสนพื้นเมือง ปอเทือง ถั่วพริ้วรวมทั้ง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง และถั่วพุ่ม เป็นต้น

แนวทางประกอบการพิจารณาเลือกปลูกพืชผสม พืชหลายชนิดทำประโยชน์ได้มากกว่าหนึ่ง หรือเอนกประสงค์ การเลือกปลูกพืชผสมผสานหลายอย่างในพื้นที่เดียวกัน ต้องอาศัยคำแนะนำ ทางวิชาการ และประสบการณ์ หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน

พื้นที่ส่วนที่ 4 ที่อยู่อาศัยและอื่น ๆ (10%)

พื้นที่ส่วนที่จัดเป็นที่อยู่อาศัย ถนน คันดิน และ สิ่งก่อสร้างอื่น ๆ รวมทั้งคอก สัตว์เลี้ยง เรือนเพาะชำ ฉางเก็บผลิตผลเกษตร ปังจัดการผลิต และเครื่องมือเครื่องทุ่นแรง ฯลฯ

การเลี้ยงสัตว์และปลา ควรเลี้ยงให้เหมาะสมกับแรงงานเงินทุน และพื้นที่ที่เหลือ เพื่อเป็นรายได้เสริม และอาหารประจำวันสำหรับครอบครัว เช่น หมู ไก่ ปลา เป็ด ฯลฯ สำหรับเทคนิคของการเลี้ยงสัตว์และเลี้ยงปลา ควรเป็นไปตามคำแนะนำของผู้รู้

ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรการให้สถานศึกษาเป็นผู้นำการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเกษตรครบวงจร การฝึกทักษะวิชาชีพเกษตรกรรมในสถานศึกษา ให้นักเรียนมั่นใจในการดำรงชีวิตในภายหน้า มีมาตรการในการศึกษาวิจัยพัฒนาการจัดการเกษตรที่เหมาะสมของเกษตรกรตามหลักการทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการเผยแพร่การพัฒนาสู่ประชาชน

สรุปได้ว่า การดำเนินโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่เป็นโครงการแก้ปัญหาระยะยาวที่อยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้น้อมนำเอาแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินโครงการทำให้ประชาชนมีงานทำมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถพึ่งพาตนเอง

หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษาสงเคราะห์

1. การจัดการศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายหลักเพื่อช่วยเหลือปกป้องคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กด้อยโอกาส ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษา และการพัฒนาตนเองเท่าเทียมกับเด็กทั่วไป มีโอกาสดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ทั้งทางด้านสุขภาพอนามัย ด้านอาชีพ ด้านความรู้ทั่วไป ด้านกฎหมาย ด้านคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม เพื่อให้มีทักษะในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีคุณค่า

และศักดิ์ศรี สามารถที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาประเทศได้ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา สงเคราะห์ มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ.2545:3)

1. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเน้นการปลูกฝังให้นักเรียน มีจิตสำนึกในความเป็นไทย และรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมของชาติ

2. เพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส หรือเด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

3. เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสให้มีพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่จำเป็น สามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้คู่คุณธรรม มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมายบ้านเมือง รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

4. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ สามารถเป็นผู้นำชุมชน และเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับชุมชนได้

การจัดการศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาที่รัฐ โดยสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดให้เปล่าตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรูปแบบและวิธีการในการให้บริการทางการศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ

1. จัดการศึกษาสงเคราะห์ในลักษณะให้นักเรียนเข้าอยู่ประจำในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหาร เสื้อผ้า วัสดุการศึกษา และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันให้ทั้งหมด

2. จัดการศึกษาสงเคราะห์ในลักษณะไป-กลับ เหมือนโรงเรียนปกติทั่วไป แต่จัดบริการอาหารกลางวัน หนังสือ วัสดุการศึกษา และบริการอื่น ๆ สนับสนุน

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แต่ส่วนใหญ่เน้นให้จัดการเรียนการสอน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ เน้นให้เด็กด้อยโอกาสได้ฝึกฝนกิจกรรมการหารายได้ และฝึกปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีทักษะในการดำรงชีวิต เมื่อจบการศึกษาออกจากโรงเรียนไปแล้ว

การรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นกระบวนการสำคัญในการให้ความช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดแนวทาง และระเบียบว่าด้วยการรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียน

นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535 และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร และเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย เด็กด้อยโอกาสที่เข้าเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ห่างไกลจากจุดที่ตั้งของโรงเรียน ทั้งนี้จะมีหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเป็นผู้คัดเลือกเด็ก และนำเด็กที่อยู่ในสภายากลำบากส่งเข้าเรียน อาทิ สำนักงานสวัสดิการสังคมจังหวัด กาชาดจังหวัด กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ศูนย์สงเคราะห์และพัฒนาชาวเขา องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่ยากไร้ที่รัฐจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์เป็นพิเศษ ซึ่งเป็นเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามควรแก่วัย และศักยภาพ มีความรู้และทักษะวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น

2. นโยบายการศึกษาสงเคราะห์

การจัดการศึกษาสงเคราะห์จึงเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาหรือบุคคลที่จำเป็นต้องจัดบริการทางการศึกษาเป็นพิเศษ เพื่อมุ่งให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ผู้ยากไร้ หรือเสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สังคมเกิดความเจริญก้าวหน้าพัฒนาไปในทิศทางที่ผู้คนในสังคมคาดหวัง จึงกำหนดนโยบายดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ.2543:85)

1. เร่งปรับปรุงคุณภาพการจัดการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความรู้ มีนิสัยรักการอ่าน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ร่าเริง แจ่มใส มีศีลธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย รับผิดชอบ ขยันประหยัด พึ่งตนเองได้ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และหมู่คณะ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สงวนรักษา และพัฒนาสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นผู้นำท้องถิ่นได้ รวมทั้งมีความสำนึกในความเป็นไทยและมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. เร่งพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับวิทยาการสมัยใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การคิดประดิษฐ์ มีจิตสำนึกด้านวิทยาศาสตร์ ตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรู้จักเลือกและใช้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

3. ขยายและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสงเคราะห์แก่เด็กด้อยโอกาสกลุ่มเป้าหมาย จำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ให้กว้างขวางทั่วถึงยิ่งขึ้นทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

4. สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนประสานสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดการศึกษา และมีบทบาทในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ให้ชุมชนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งการสงวนรักษาสีศิลปะ วัฒนธรรม การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5. เร่งส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะมีใจรักมีค่านิยม และพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพมีรายได้ระหว่างเรียนมองเห็นช่องทางในการทำมาหากิน พร้อมทั้งจะหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมหรือออกไปประกอบอาชีพ โดยเฉพาะ การประกอบอาชีพอิสระ

6. เร่งพัฒนาคุณภาพครู-อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาสงเคราะห์ในด้านเทคนิคการสอน การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดทำสื่อ และแบบเรียน การวิเคราะห์ การวัดผลและประเมินผล การนิเทศ การบริหารหลักสูตร การดูแลนักเรียน การจัดบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านเสริมสร้างให้มีศีลธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในวิชาชีพ มีความรู้ รวมทั้งขวัญและกำลังใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

7. เร่งพัฒนาระบบบริหาร ให้มีศักยภาพต่อการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การแนะแนว การใช้เทคโนโลยี และการนิเทศการศึกษาให้โรงเรียนมีความคล่องตัวในการบริหาร และการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพรวมทั้งปรับปรุงระบบการจัดสรรทรัพยากร การตรวจติดตามให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน มาใช้ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

8. เร่งพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศเพื่อการบริหารการจัดการศึกษาสงเคราะห์ การพัฒนาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. สภาพทั่วไปของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทำหน้าที่จัดบริการทางการศึกษาแบบให้เปล่าแก่เด็กด้อยโอกาสที่ประสบปัญหาด้านต่าง ๆ จนไม่สามารถเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาปกติทั่วไปได้ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ แต่ละโรงเรียนจัดตั้งขึ้นมาตามปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา และลักษณะของปัญหา อาทิ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กยากจน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กในแหล่ง

ชุมชนแออัด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กชาวเรือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กชาวเขา โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรหลานของผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้าย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์สำหรับบุตรหลานของผู้ประสบอุทกภัยและवादภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์สำหรับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เป็นต้น ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขยายการจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งขณะนี้ทั้งสิ้น 45 โรงเรียน ซึ่งมีประวัติการจัดการศึกษาสงเคราะห์ สรุปได้ 3 กลุ่มหลัก รวม 45 โรงเรียน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ.2545:27)

1. กลุ่มโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประจำเขตการศึกษา 12 เขต

เมื่อโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และได้ผลดีกรมสามัญศึกษาได้พิจารณาขยายการศึกษาสงเคราะห์ โดยกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ขึ้นเขตการศึกษาละ 1 โรงเรียน และได้ดำเนินการจัดตั้งไปแล้ว ดังนี้

1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2496
2. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2501
3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2504
4. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2504
5. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท จังหวัดชัยนาท พ.ศ. 2505
6. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2505
7. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก พ.ศ. 2507
8. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2511
9. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สกลนคร จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2512
10. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2512
11. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส จังหวัดนราธิวาส พ.ศ. 2513
12. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม จังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2514

2. กลุ่มโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ และจัดตั้งตามพระราชดำริ

เมื่อจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ครบทุกเขตการศึกษา รวม 12 โรงเรียนแล้วรัฐเห็นว่ายังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของสังคมประกอบกับชนกลุ่มน้อย ได้แก่ ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในบางจังหวัดมีปัญหาแทรกซ้อนด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อสนองความต้องการแก้ปัญหาสังคม จึงตั้ง

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็ก สำหรับบุตรผู้ประสบภัยธรรมชาติ รวมทั้งสงเคราะห์นักเรียนเรียนดีแต่ยากจน รวม 5 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็ก 6 โรงเรียน

- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์	จังหวัดเพชรบูรณ์	พ.ศ. 2515
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่าน	จังหวัดน่าน	พ.ศ. 2516
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	พ.ศ. 2517
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี	จังหวัดเพชรบุรี	พ.ศ. 2518
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	จังหวัดเชียงใหม่	พ.ศ. 2519
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เลย	จังหวัดเลย	พ.ศ. 2529

2.2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในย่านภัยคุกคาม 1 โรง

- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุง	จังหวัดพัทลุง	พ.ศ. 2516
--------------------------------	---------------	-----------

2.3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน 4 โรง

สำหรับเด็กยากไร้ด้อยโอกาสและมีปัญหาทางด้านสังคม เนื่องจากบิดามารดาป่วยเป็นโรคเรื้อน รัฐได้ให้การสงเคราะห์โดยกรมการแพทย์และอนามัย ให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นเป็นพิเศษประเภทไป-กลับ ให้การสงเคราะห์อาหารกลางวัน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเขียน แบบเรียน โดยจัดตั้งโรงเรียน ดังต่อไปนี้

- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2517
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. 2517
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2519
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2524

ปัจจุบันไม่มีบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนเข้าเรียนแล้ว จึงได้จัดเด็กพิการทางด้านสติปัญญาประเภทประจำเรียนร่วมในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์ เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาประเภทเรียนประจำในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2516 และได้เลิกกันไปเมื่อ พ.ศ. 2524 เพราะไม่มีบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนเข้าเรียนแล้ว

2.4 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร ประเภทไป-กลับ 1 โรงเรียน

- โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร

การให้การศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กที่เสียเปรียบทางวัฒนธรรมในแหล่งเสื่อมโทรม ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่จัดสำหรับเด็กในแหล่งเสื่อมโทรมเพียงแห่งเดียวคือ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กระทรวงมหาดไทย คณะรัฐบาล ซึ่งมี ฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ลงมติให้มีการจัดสร้างอาคารสงเคราะห์สำหรับเด็กยากจนในบริเวณถนนดินแดง ต่อมาท่านผู้บัญชาเถียด พิบูลสงคราม ผู้อุปถัมภ์สหพันธ์กรรมการหญิงพิจารณาเห็นว่า บริเวณอาคารสงเคราะห์แห่งนี้ ไม่มีโรงเรียนอยู่ใกล้พอที่ประชาชนจะส่งบุตร – หลาน ไปเรียนได้โดยสะดวก ประกอบกับบิดามารดา จำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน เป็นเหตุให้เด็ก ๆ ถูกปล่อยปละละเลย และขาดการอบรมสั่งสอน ซึ่งอาจจะเป็นภัยแก่ประเทศชาติในอนาคตได้เพื่อ สวัสดิภาพแห่งสังคม จึงสมควรจัดให้มีสถานที่รวบรวมบรรดาบุตรหลานของผู้มีรายได้น้อยเหล่านี้ มาเลี้ยงดูและให้การอบรมสั่งสอนขึ้นไว้สักแห่งหนึ่ง ในที่สุดได้ตกลงว่าควรมีจัดบริเวณถนนดินแดง เป็นนิคมเสียและให้มีการช่วยเหลือด้านสวัสดิการ ต่าง ๆ แก่ประชาชนในเขตนี้โดยด่วนหน้า ซึ่งได้แก่ที่อยู่อาศัย ไฟฟ้า ประปา ถนนหนทาง ตลาดและโรงเรียน เป็นต้น

ปี พ.ศ. 2521 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ไปสังกัด กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา และได้ดำเนินการจัดโอนเป็นที่เรียบร้อยในปี พ.ศ. 2543 การดำเนินงานของโรงเรียนยังคงยึดนโยบายและวัตถุประสงค์เดิม

3. กลุ่มโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรหลานของผู้ประสบภัยอุทกภัยในจังหวัดภาคใต้ ผู้ปกครองที่มีฐานะยากจน ชาวไทยภูเขาและโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวม 20 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 20 อำเภอบ้านนา จังหวัดชุมพร
3. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 21 อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
4. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 อำเภอป่าซาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 5.โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
6. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 อำเภอจุน จังหวัดพะเยา
7. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25 อำเภอวังยาง จังหวัดแพร่
8. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
9. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
10. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 28 อำเภอดำเนินแก้ว จังหวัดยโสธร
11. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 29 อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

12. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่
13. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
14. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
15. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี
16. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 34 อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
17. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
18. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 36 อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
19. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
20. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแบ่งเด็กด้อยโอกาสออกเป็น 10 ประเภทประกอบด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 8-12)

1. เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน หรือแรงงานเด็ก หมายถึง เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงาน หรือหารายได้ด้วยการขายแรงงานก่อนวัยอันสมควร ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างจนไม่มีโอกาส ได้รับการศึกษา หรือการพัฒนาให้เป็นไปตามหลักพัฒนาการอันเหมาะสมกับวัย
2. เด็กเร่ร่อน หมายถึง เด็กที่ไม่มีที่อยู่อาศัยพักพิงเป็นหลักแหล่งแน่นอน ดำรงชีวิตอยู่อย่างไร้ทิศทาง ขาดปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เสี่ยงต่อการประสบอันตรายและเป็นปัญหาสังคม
3. เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ หรือโสเภณีเด็ก หมายถึง เด็กที่มีความสมัครใจหรือถูกบังคับล่อลวงให้ขายบริการทางเพศ หรือถูกชักจูงให้ต้องตกอยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ
4. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง /เด็กกำพร้า หมายถึง เด็กที่มารดาคลอดทิ้งไว้ในโรงพยาบาล หรือตามสถานที่ต่าง ๆ รวมไปถึงเด็กที่บิดามารดาปล่อยทิ้งไว้ให้อยู่ลำพัง หรือกับบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดา ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากปัญหาการหย่าร้าง หรือครอบครัวแตกแยก มีสภาพชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสน ขาดความรักความอบอุ่น ตลอดถึงเด็กที่ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู อันเนื่องมาจากสาเหตุอื่น
5. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ หมายถึง เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางร่างกาย ทางเพศ หรือทางจิตใจ มีชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นสุข ระวัง หวาดกลัว เนื่องจากถูกทำร้ายทารุณ ถูกบีบบังคับกดดันจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองซึ่งมีสภาพจิตใจหรืออารมณ์ไม่เป็นปกติ หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะต่าง ๆ จากบุคคลที่อยู่ใกล้ตัว

6. เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) หมายถึง เด็กซึ่งเป็นบุตรหลานของคนยากจนที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 20,000 บาทต่อปี ครอบครัวอยู่ร่วมกันหลายคน ขาดปัจจัยพื้นฐาน มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก รวมถึงเด็กในชุมชนแออัด หรือบุตรของกรรมกรก่อสร้าง หรือเด็กจากครอบครัวที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลที่ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาและบริการอื่น ๆ

7. เด็กในชนกลุ่มน้อย หมายถึง เด็กที่เป็นบุตรหลานของบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มีชีวิตอยู่อย่างลำบาก และมีปัญหาเกี่ยวกับการถือสัญชาติไทย เป็นสาเหตุให้ไม่มีโอกาสได้รับบริการ ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ตามบริเวณแนวชายแดนของประเทศไทย เช่น ลาว ชาวเล

8. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เด็กที่ติดสารระเหยหรือยาเสพติดให้โทษ หรือเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกชักนำให้ประพฤติน่าไม่เหมาะสม เกี่ยวข้องผูกพันอยู่กับกลุ่มมิจฉาชีพ หรือบุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากการประกอบอาชีพผิดกฎหมาย เป็นเด็กด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มสูง ต่อการก่อปัญหาในสังคม

9. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย เป็นเหตุให้เด็กไม่สามารถเข้ารับการศึกษารับบริการอื่น ๆ ร่วมกับเด็กปกติทั่วไป

10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กที่กระทำความผิดและถูกควบคุมอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย ตลอดถึงเด็กหญิงที่ตั้งครรภ์นอกสมรส ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาดัง ๆ เช่น การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย การทอดทิ้งทารก เป็นต้น

โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเกลาอบรมบ่มนิสัย สั่งสอนเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครูจึงมีบทบาทในการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน ได้เรียนรู้รอบด้านเพื่อการดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4. แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

การจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามพระราชดำริ เป็นการบูรณาการแนวคิดของทฤษฎีใหม่ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้สถานศึกษาได้นำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่พัฒนาแบบพึ่งตนเองของเกษตรกรมากำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปดำเนินการให้บังเกิดผลอย่างจริงจังและยั่งยืน ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายที่จะนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และพระราชดำริการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่บูรณาการเข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนรู้ โดยสอดแทรกหรือบูรณาการเข้า

ในการเรียนการสอนปกติ จึงได้เสนอแนวการจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นเรื่องใหม่ที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกัน สถานศึกษาควรให้บุคลากรทุกคนศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่สามารถทำได้หลายวิธี เช่น ศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เชิญผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่มาบรรยายให้ฟัง ศึกษาดูงานสถานที่จริง ซึ่งมีทั้งหน่วยงานของราชการและเอกชนต่าง ๆ ได้จัดทำไว้ เช่น แปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ แปลงเกษตรที่ประสบผลสำเร็จ เป็นต้น

2. วิเคราะห์สภาพของสถานศึกษา เมื่อบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ตรงกัน และเห็นชอบร่วมกันที่จะดำเนินการเกษตรแบบพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่แล้ว สิ่งที่สถานศึกษาควรดำเนินการ คือการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อการพิจารณาว่าหากต้องการจัดทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษามีปัจจัยทางด้านความพร้อมในเรื่องใดบ้าง ที่จะเอื้อต่อการจัดทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง และมีข้อจำกัดในเรื่องใดบ้างที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง และหาข้อสรุปร่วมกันว่า สมควรดำเนินการจัดเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาหรือไม่ หากไม่พร้อม สถานศึกษาก็จัดเกษตรผสมผสานเช่นเดิมต่อไป หากพร้อม สถานศึกษาก็ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

3. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เมื่อได้วิเคราะห์สภาพของสถานศึกษาแล้วเห็นว่า มีความพร้อมที่จะจัดทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงการดำเนินงานขั้นตอนต่อไป คือการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาว่ากลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาใดหรือกิจกรรมใดบ้าง ที่มีเนื้อหาสาระเอื้อต่อการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง จะได้หาวิธีการสอดแทรกหรือบูรณาการเกษตรเข้าไปในกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาหรือกิจกรรมเหล่านั้น

4. ศึกษาแนวการจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ วิธีการจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการสอดแทรกหรือบูรณาการเข้าในการเรียนการสอนปกตินั้น สถานศึกษาสามารถจัดได้หลายวิธี ตัวอย่างเช่น

วิธีที่ 1 การบูรณาการในกลุ่มประสบการณ์/รายวิชา

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ 2 ลักษณะ คือลักษณะแรก เป็นการบูรณาการสอดแทรกหลักการหรือแนวคิด หรือกระบวนการทางเกษตรทฤษฎีใหม่เข้าไปในรายวิชาเกษตรหรือเนื้อหาที่เกี่ยวกับเกษตร ซึ่งมีให้เลือกมากมายทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การเลือกเรียนรายวิชาในลักษณะนี้ผู้เรียนจะได้รับความรู้และทักษะทั้งเกษตร ผสมผสาน และหลักการแนวทางสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ควบคู่กันไปด้วย ส่วนอีกลักษณะหนึ่ง คือบูรณาการทุกกลุ่มประสบการณ์/รายวิชา โดยครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์/รายวิชา ร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา ทักษะ กระบวนการ ฯลฯ ของทุกกลุ่มประสบการณ์/รายวิชา เพื่อบูรณาการให้สอดคล้องกับเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยภาพรวมแล้วการจัดการเรียนรู้วิธีนี้จะทำให้คาบเวลาเรียนในชั้นเรียนน้อยลง เพราะเนื้อหาบางเรื่องได้เรียนรู้ขณะที่ลงปฏิบัติงานในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว แต่คาบเวลาปฏิบัติในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่จะเพิ่มมากขึ้น มีผู้สอนคอยดูแลการปฏิบัติงานในแปลงมากขึ้น และผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายเพราะเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงและเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

วิธีที่ 2 การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรม

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้เวลาในคาบกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมอิสระ นอกจากนี้อาจใช้เวลานอกเวลาเรียนปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติม เพื่อดูแลงานที่ดำเนินการอยู่ในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ และในขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อาจารย์ ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำและดูแล ตลอดเวลาเพื่อจะได้ทราบพัฒนาการของผู้เรียนและประเมินกิจกรรมของผู้เรียนได้ถูกต้อง

วิธีที่ 3 การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มสนใจ

การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ เป็นการจัดการเรียนรู้เฉพาะผู้เรียนทุกระดับชั้นที่สนใจเข้าร่วมการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรมนอกเวลาเรียน การเรียนรู้วิธีนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างครบวงจร ไม่จำกัดระยะเวลาการดำเนินงานแต่มีข้อจำกัด คือ ไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประสบการณ์/รายวิชาที่จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงไม่มีระดับผลการเรียนและหน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้วิธีนี้หากจะให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพควรอนุญาตให้ผู้เรียนพักในสถานศึกษาหรือคัดเลือกผู้เรียนที่อยู่ใกล้สถานศึกษาโดยประสานงานกับผู้ปกครอง

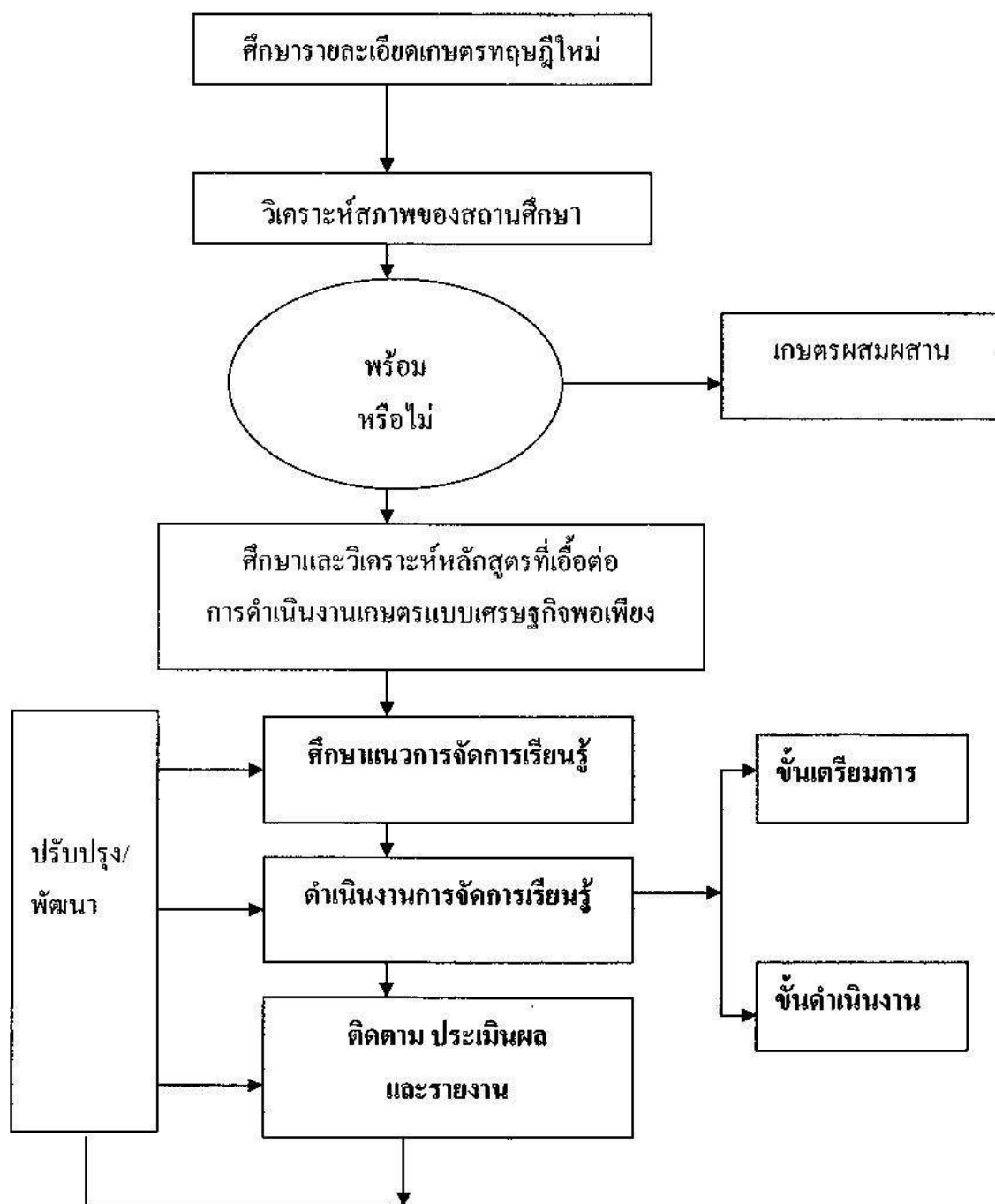
5. คำเนิงานการจัดการเรียนรู้ เมื่อสถานศึกษามีความเห็นว่า จะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือวิธีอื่น ๆ ในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ ควรดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ สิ่งที่สถานศึกษาต้องเตรียมการก่อนดำเนินการ ได้แก่ แปลงปฏิบัติการเกษตร บุคลากรที่จะเป็นผู้รับผิดชอบและดูแล การดำเนินงาน อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์

งบประมาณ กำหนดการสอน แผนการสอน สื่อการเรียนรู้ เป็นต้น ขั้นตอนต่อไป คือ จัดดำเนินงาน หรือปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดเตรียมไว้ วิธีการจัด หากเลือกจัดแบบบูรณาการกับกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาใด การวัดผลและประเมินผล ก็เป็นไปตามเกณฑ์ของกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชานั้น ๆ

ส่วนสาระในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เพิ่มเติมเข้ามา ควรนำมาใช้ในการวัดผลและประเมินผลด้วย หากเลือกจัดแบบกิจกรรมชุมนุมหรือกิจกรรมอิสระของผู้เรียนก็ใช้เกณฑ์ในการวัดและประเมินผลแบบผ่านหรือไม่ผ่าน

6. ติดตาม ประเมินผล และรายงาน เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงานเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากที่สถานศึกษาดำเนินการไประยะหนึ่ง สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและประเมินผลทั้งภายในและภายนอกข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นจึงขอเสนอเป็นแผนภูมิแนวการจัดการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 : การพัฒนาการเกษตรสนองพระราชดำริเฉลิมพระเกียรติฯ ปีมหามงคล
พระชนมพรรษา ครบ 6 รอบ

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2543 หน้า 26

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุจินต์ ชุติภณ (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การประเมินผล การฝึกอบรม หลักสูตรเกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ” การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน การฝึกอบรม หลักสูตรเกษตรผสมผสาน ตามแนวทฤษฎีใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริและเพื่อศึกษาอุปสรรคในการดำเนินงานฝึกอบรมและเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม วิธีการประเมินผลการฝึกอบรมเป็นการนำแบบจำลอง CIPP มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผล ข้อมูลได้จากวิทยากรผู้ปฏิบัติงานภายในศูนย์ จำนวน 20 คน และจากผู้สำเร็จ การฝึกอบรม ปีพ.ศ. 2540 ในจังหวัดสกลนครและอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 100 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การประเมินสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า มีความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรและความพอเพียงของทรัพยากรด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง การประเมินกระบวนการ พบว่า กระบวนการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง การประเมินผลผลิต พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ในด้านความรู้ ความชำนาญ ในวิชาชีพฝึกอบรม ความรู้ทักษะของผู้สำเร็จการฝึกอบรม การนำความรู้ไปใช้ ผลการประเมินความสำเร็จของโครงการฝึกอบรม พบว่าผลสำเร็จของโครงการฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานฝึกอบรม ได้แก่ ด้านบุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่เนื่องจากมีหน้าที่หลักด้านผู้ให้บริการบริการฝึกอบรม ความไม่พร้อมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องความตั้งใจและการเข้ารับการฝึกอบรมไม่ครบตาม กำหนดเวลา ด้านวัสดุ อุปกรณ์ มีจำนวน ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย

สายสนม หลักทอง (2544 : บทคัดย่อ) เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารงานโครงการของ อบต. ต่อการขยายผลโครงการส่งเสริมการใช้น้ำเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษากรณีสำนักงาน รพช. จังหวัดลพบุรี” ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารงานโครงการของ อบต. มีความต้องการให้กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) โดยสำนักงาน รพช. จังหวัดลพบุรี สนับสนุนโครงการฯ ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

2. ผู้บริหารงานโครงการของ อบต. มีความคิดเห็นว่ามีข้อจำกัดและขัดข้องเกี่ยวกับทรัพยากรบริหารจัดการของ อบต. ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หาก อบต. จะมีส่วนร่วมสนับสนุน

โครงการ ฯ ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549 หลายประการได้แก่งบประมาณ เจ้าหน้าที่ วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้หลายประการ เช่น รัฐบาลควรกำหนดให้มีมาตรการ ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมและขีดความสามารถในการเพิ่ม สมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งทางด้านการวางแผน การเงิน การคลัง การลงทุน การส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งทางด้านการวางแผน การเงิน การคลัง การลงทุน การส่งเสริมบทบาทองค์กร สมาพันธ์ ชุมชน และประชาชนในการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน ตลอดจนการจัดกลไกและระบบตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน อย่างมี ประสิทธิภาพ เป็นต้น

3. ผู้บริหารงานโครงการของ อบต. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารจัดการเพื่อให้การขยาย โครงการฯ มีประสิทธิภาพสูงสุดไว้หลายประการ ได้แก่ การจัดทำแผนงานประจำปีและแผนระยะ 5 ปี การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผล และการรายงานผล

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้บริหารงานโครงการฯ ของ อบต. ได้แก่ ภูมิปัญญาของผู้บริหาร ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการใช้น้ำ ประสิทธิภาพ และการทำงานด้าน การส่งเสริมอาชีพ

เบญจวรรณ สุรินทร์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่าง เกษตรกรกระแสน้ำและกรณีศึกษาจังหวัดสงขลา” การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดลำพูน เพื่อศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการ ดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ พบว่า เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎี ใหม่อยู่ในระดับปานกลางจึงทำให้ระดับการปฏิบัติเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรค่อนข้างต่ำ ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่มีต่อการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับ การขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับการตลาด ปัญหาด้านเงินทุน ปัญหา ด้านโรคและแมลงระบาด ปัญหาเกี่ยวกับราคาปัจจัยการผลิต และปัญหาเกี่ยวกับสภาพดิน ตามลำดับ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกับความรู้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของเกษตรกรอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดของพื้นที่ ประสิทธิภาพฝึกอบรม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของเกษตรกร ได้แก่ อายุ รายได้ ประสิทธิภาพฝึกอบรมและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

กัญฐา วิญญูวิริยวงศ์ (2546:บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องผลการทำเกษตรทฤษฎีใหม่:ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาผลของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 2.ศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงด้านฐานะเศรษฐกิจ และด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและ 3.ศึกษาปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผลการศึกษามีดังนี้ 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 41-50 ปี เกือบทั้งหมดคนนับถือศาสนาพุทธ และจบการศึกษาระดับ ป.1-4 2. ผลการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติ พบว่า มีเกษตรกรนำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน จำนวน 55 ราย และที่ไม่ได้นำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน จำนวน 39 ราย ซึ่งพบว่าเกษตรกรที่นำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการพื้นที่ดินและน้ำโดยมีสัดส่วนในการปลูกข้าว และปลูกพืชรวมกันรวมกันประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ดำเนินการ ขณะที่พื้นที่สระเก็บน้ำประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ดำเนินการ และเป็นที่อยู่อาศัยประมาณร้อยละ 10 เช่นเดียวกัน 3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเกษตรกรที่นำไปปฏิบัติและไม่นำไปปฏิบัติ พบว่าในเรื่องรายได้และประสบการณ์ทางการเกษตร มีความแตกต่างกัน

กัญฐิรา นันทพงษ์ (2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาโครงสร้างตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่ กรณีศึกษา:ตำบลแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาค้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัจจัยที่สำคัญต่อตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่มี 3 รูปแบบ คือ กิจกรรมที่มีรูปแบบตลาดแบบเดี่ยว คือกิจกรรมเลี้ยงปลา กิจกรรมเลี้ยงไก่ และกิจกรรมไร่นาสวนผสม ส่วนกิจกรรมที่มีรูปแบบตลาดแบบกลุ่ม คือ กิจกรรมเพาะเห็ด สำหรับปัจจัยหรือเงื่อนไขที่สำคัญต่อตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ ชนิดปริมาณ และความหลากหลายของสินค้า ความแตกต่างของราคาที่ได้รับ ความยากง่ายของการคมนาคมที่เข้าถึงจุดจำหน่าย ควรมีปฏิสัมพันธ์ทางการตลาดและกระบวนการกลุ่ม ส่วนแนวทางการพัฒนาตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่เกิดความยั่งยืนควรมีการพัฒนาการสร้าง ความแตกต่างให้กับสินค้า การรวมกันซื้อขายมากขึ้น และการวางแผนการผลิตร่วมกัน โดยควรหันมาเลี้ยงไก่พื้นเมืองมากขึ้นและควรสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่สินค้าเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำสัญญาผูกพันกับบริษัทเกษตรกรควรทำในนามกลุ่ม ควรมีการแปรรูปผลผลิต ควรมีการกระจายถือหุ้น ควรมีการเพิ่มการผลิตให้หลากหลายและวางแผนการตลาดไปพร้อมกัน รัฐควรมีการส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ชัคคามานอฟ (Shiklamanov) อ้างใน Tanji and yaron (Eds. 1994:10) กล่าวว่าน้ำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในสังคมเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและส่วนต่าง ๆ ภายในประเทศ ในภาวะที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่น้ำส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการเกษตรถึงประมาณ ร้อยละ 70 และส่วนที่เหลือเป็นการใช้ในภาคอุตสาหกรรม

แวน เดอ ลีเดน (Van der Leeden) อ้างใน Tanji and yaron (Eds. 1994:10) กล่าวว่าสัดส่วนการใช้น้ำในแต่กิจกรรมผันแปรไปตามแต่ละประเทศ เช่น อียิปต์ใช้น้ำในการเกษตรกรรมเฉลี่ยร้อยละ 98 ของการใช้น้ำทั้งปีของประเทศ ในขณะที่มอลต้าใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรมเต็มร้อย โดยไม่มีการใช้น้ำเพื่อการเกษตรเลย

จากรายงานผลการศึกษาของ Aspen Institute (อ้างใน Tanji and Yaron EDs. 1994:13) ระบุว่าในจำนวนพื้นที่การเกษตรทั้งหมดของโลกประมาณ 4,570 ล้านเฮกแตร์ ในปี 1981 จะมีเพียง 212 ล้านเฮกแตร์ หรือประมาณร้อยละ 5 เท่านั้นที่เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน

สรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ยกมาประกอบเพื่อเป็นแนวทางการวิจัยชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการดำเนินงาน โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ จากผลการวิจัยการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ 3 ด้าน ดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านการบริหารโครงการผู้บริหารและครู ดำเนินการอยู่ในระดับที่มากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงาน การวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งศึกษาในขอบข่ายการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามภารกิจงาน 3 ด้านครั้งนี้ จะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปพัฒนาปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลถึงการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นการพัฒนาด้านการบริหารเพื่อยกระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 45 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนรวมจำนวน 2,360 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 45 คน และครู จำนวน 286 คน รวมทั้งหมด 331 คน เจาะจงผู้บริหารสถานศึกษาละ 1 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ตารางเคริจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Mogan 1970:608) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนการศึกษา
สงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง					
	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
1. พิบูลประชาสรรค์	1	123	124	1	16	17
2. ศึกษาสงเคราะห์บางกรวย	1	48	49	1	6	7
3. ศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส	1	40	41	1	5	6
4. ศึกษาสงเคราะห์พัทลุง	1	69	70	1	9	10
5. ศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี	1	42	43	1	5	6
6. ราชประชานุเคราะห์ 19	1	59	60	1	7	8
7. ราชประชานุเคราะห์ 20	1	55	56	1	7	8
8. ราชประชานุเคราะห์ 37	1	57	58	1	7	8
9. ศึกษาสงเคราะห์พนมทวน	1	49	50	1	6	7
10. สมเด็จพระปิยมหาราชรมณีเขต	1	43	44	1	5	6
11. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี	1	52	53	1	6	7
12. ศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	1	55	56	1	7	8
13. ราชประชานุเคราะห์ 33	1	43	44	1	5	6
14. ศึกษาสงเคราะห์ตาก	1	79	80	1	10	11
15. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์	1	42	43	1	5	6
16. ราชประชานุเคราะห์ 23	1	51	52	1	6	7
17. ราชประชานุเคราะห์ 30	1	56	57	1	7	8
18. ราชประชานุเคราะห์ 31	1	50	51	1	6	7
19. ศึกษาสงเคราะห์เชียงดาว	1	45	46	1	6	7
20. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	1	93	94	1	12	13
21. ศึกษาสงเคราะห์แม่จัน	1	57	58	1	7	8
22. ศึกษาสงเคราะห์น่าน	1	56	57	1	7	8
23. ศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน	1	47	48	1	6	7
24. ราชประชานุเคราะห์ 22	1	46	47	1	6	7
25. ราชประชานุเคราะห์ 21	1	48	49	1	6	7

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง					
	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
26.ราชประชานุเคราะห์ 34	1	32	33	1	4	5
27.ศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ	1	62	63	1	8	9
28.ราชประชานุเคราะห์ 24	1	52	53	1	6	7
29.ราชประชานุเคราะห์ 25	1	52	53	1	6	7
30.ราชประชานุเคราะห์ 26	1	49	50	1	6	7
31.ศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น	1	42	43	1	5	6
32.ศึกษาสงเคราะห์เลย	1	39	40	1	5	6
33.ศึกษาสงเคราะห์สกลนคร	1	44	45	1	5	6
34.ราชประชานุเคราะห์ 27	1	48	49	1	6	7
35.ศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ	1	46	47	1	6	7
36.ศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี	1	53	54	1	7	8
37.ราชประชานุเคราะห์ 28	1	51	52	1	6	7
38.ราชประชานุเคราะห์ 32	1	36	37	1	4	5
39.ศึกษาสงเคราะห์น่านรอง	1	43	44	1	5	6
40.ราชประชานุเคราะห์ 29	1	51	52	1	6	7
41.ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี	1	40	41	1	5	6
42.ศึกษาสงเคราะห์ตราด	1	28	29	1	3	4
43.ราชประชานุเคราะห์ 35	1	75	76	1	10	11
44.ราชประชานุเคราะห์ 36	1	28	29	1	3	4
45.ราชประชานุเคราะห์ 38	1	39	40	1	5	6
รวม	45	2,315	2,360	45	286	331

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ด้านการบริหารหรือการปฏิบัติงานสอน ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน และ อาชีพของประชาชนในท้องถิ่น โดยการเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพ ปัญหาและการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยการกำหนดค่าคำตอบออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนการปฏิบัติงานตามสภาพ ปัญหา

คะแนน 5 หมายถึง สภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการฯ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง สภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการฯ มาก

คะแนน 3 หมายถึง สภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการฯ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง สภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการฯ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง สภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการฯ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นแบบปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารงาน และด้านการดำเนินงาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่
2. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารมาประมวลเป็นกรอบความคิดและสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ราย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาถึงสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือผู้บริหาร โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูในโรงเรียนนั้น ๆ
2. ขอนหนังสือราชการจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ถึงผู้บริหาร โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูในโรงเรียนนั้น ๆ
3. เก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยลงทะเบียนถึงผู้บริหารและครู ผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนโดยมีคำชี้แจงตัวอย่างถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษา พร้อมทั้งแนวทางในการตอบแบบสอบถามและขอให้สถานศึกษาส่งแบบสอบถามกลับมาทางไปรษณีย์โดยวิธีการลงทะเบียน
4. ผู้วิจัยดำเนินการส่งข้อมูลทางไปรษณีย์และเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง	ปฏิบัติหรือมีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง	ปฏิบัติหรือมีปัญหา
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง	ปฏิบัติหรือมีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง	ปฏิบัติหรือมีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง	ปฏิบัติหรือมีปัญหาที่น้อยที่สุด
3. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้วยค่าสถิติร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงาน โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ งานในหน้าที่ที่นอกเหนือจากการสอนหรืองานบริหารที่ได้รับมอบหมายและประสบการณ์ด้านการบริหารหรือการปฏิบัติงานสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพ ปัญหาและการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบคำบรรยาย ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	110	30.73
หญิง	248	69.27
รวม	358	100.00
โรงเรียน		
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	173	48.32
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์	185	51.68
รวม	358	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	81	24.47
31-40 ปี	113	34.14
41-50 ปี	117	35.35
51-60 ปี	20	6.04
รวม	331	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	0.91
ปริญญาตรี	263	79.46
ปริญญาโท	61	18.43
ปริญญาเอก	4	1.20
รวม	331	100.00
ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้บริหาร	45	13.60
ครู / อาจารย์ผู้ปฏิบัติ	286	86.40
รวม	331	100.00
ประสบการณ์ด้านการบริหารหรือปฏิบัติงานสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	79	23.87
5-10 ปี	64	19.33
11-20 ปี	119	35.95
มากกว่า 20 ปี	69	20.85
รวม	331	100.00
ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน		
ตั้งอยู่ในชุมชน	157	47.43
ตั้งอยู่ระยะห่างจากชุมชน ไม่เกิน 5 กม.	139	42.00
ตั้งอยู่ระยะห่างจากชุมชน ไม่เกิน 10 กม.	24	7.25
ตั้งอยู่ระยะห่างจากชุมชน เกินกว่า 10 กม.	11	3.32
รวม	331	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของประชาชน (ส่วนใหญ่) ในท้องถิ่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เกษตรกร	305	45.45
ค้าขาย	137	20.42
อุตสาหกรรม	21	3.13
รับจ้าง	198	29.51
อื่น ๆ	10	1.49
รวม	671	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 69.27 อยู่ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ร้อยละ 58.01 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 35.35 การศึกษาส่วนใหญ่ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 79.46 ตำแหน่งหน้าที่เป็นครู ร้อยละ 86.40 มีประสบการณ์ด้านการบริหารหรือปฏิบัติงานสอน 11-20 ปี ร้อยละ 35.95 ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน ร้อยละ 47.43 อาชีพของประชาชน (ส่วนใหญ่) ในท้องถิ่น คือ อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 45.45

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพ ปัญหา การดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 3 – 6 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการ เกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวม

กิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการ เกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่	สภาพการดำเนินงาน			ปัญหา		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการบริหารโครงการ	3.05	0.83	ปานกลาง	2.60	0.79	ปานกลาง
ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอน เกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่	2.95	0.77	ปานกลาง	2.65	0.81	ปานกลาง
ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผล การดำเนินงาน	2.94	0.92	ปานกลาง	2.51	0.95	ปานกลาง
รวม	2.98	0.84	ปานกลาง	2.59	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารโครงการ ($\bar{x} = 3.05$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ($\bar{x} = 2.95$) ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.94$)

สำหรับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยรวมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงานตาม ขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ มีปัญหามากที่สุด ($\bar{x} = 2.65$)

ตารางที่ 4 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ใน
โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการบริหารโครงการ

ด้านการบริหาร โครงการ	สภาพการดำเนินงาน			ปัญหา		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การศึกษาความเป็นไปได้ขั้นต้นโดยการวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจดำเนินงาน	3.13	1.02	ปานกลาง	2.76	1.04	ปานกลาง
2. การกำหนดรายละเอียด เช่น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขอบเขต วิธีดำเนินการ ทรัพยากรงบประมาณ ระยะเวลา ดำเนินงาน	3.13	1.01	ปานกลาง	2.58	1.03	ปานกลาง
3. การจัดตั้งหน่วยงาน/บุคลากรเพื่อรับผิดชอบโครงการ	3.15	1.00	ปานกลาง	2.53	0.95	ปานกลาง
4. การชี้แจงเกี่ยวกับโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้แก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	2.96	1.04	ปานกลาง	2.49	0.90	น้อย
5. การส่งผู้บริหาร ครู เข้ารับการอบรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่	2.89	1.10	ปานกลาง	2.51	1.08	ปานกลาง
6. การติดตาม ควบคุมทางด้านต้นทุนคุณภาพ และเวลาเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.03	0.98	ปานกลาง	2.74	0.94	ปานกลาง
รวม	3.05	1.02	ปานกลาง	2.60	0.99	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้านการบริหาร โครงการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารและครู มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดตั้งหน่วยงาน/บุคลากรเพื่อรับผิดชอบโครงการ ($\bar{X} = 3.15$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งผู้บริหารครู เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ($\bar{X} = 2.89$)

สำหรับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการบริหารโครงการ โดยรวมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ การติดตามควบคุมทางด้านต้นทุนคุณภาพและเวลาเพื่อให้งานบรรลุตาม

วัตถุประสงค์ที่ทำงาน ส่วนข้อที่มีปัญหาค่าสุดคือ การชี้แจงเกี่ยวกับโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ให้แก่ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{x} = 2.49$)

ตารางที่ 5 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่	สภาพการดำเนินงาน			ปัญหา		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง						
1. การแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วนตามอัตราส่วน 30:30:30: 10	2.95	0.97	ปานกลาง	2.73	1.00	ปานกลาง
2. พื้นที่ส่วนที่หนึ่งประมาณ 30% ขุดสระน้ำกับกักน้ำฝน	3.13	1.07	ปานกลาง	2.67	1.09	ปานกลาง
3. พื้นที่ส่วนที่สองประมาณ 30% ปลูกริมเพื่อใช้เป็นอาหาร	2.54	1.12	ปานกลาง	3.08	1.18	ปานกลาง
4. พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% ปลูกริมผลไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร	3.01	1.00	ปานกลาง	2.59	1.05	ปานกลาง
5. พื้นที่ส่วนที่สี่ประมาณ 10% ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและอื่นๆ	3.08	1.11	ปานกลาง	2.34	1.09	น้อย
รวม	2.94	1.05	ปานกลาง	2.67	1.08	ปานกลาง
การดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง						
6. การร่วมมือกันในการผลิตโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การจัดหาและอื่น ๆ เพื่อการเพาะปลูก	3.14	1.03	ปานกลาง	2.68	0.93	ปานกลาง
7. การจัดการด้านการตลาดเพื่อขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด	3.03	1.05	ปานกลาง	2.58	1.07	ปานกลาง
8. มีการรวมกลุ่ม หรือจัดตั้งสหกรณ์	2.93	1.07	ปานกลาง	2.78	1.17	ปานกลาง
9. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา	2.93	1.06	ปานกลาง	2.70	1.11	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอน เกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่	สภาพการดำเนินงาน			ปัญหา		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
10. การพัฒนาจิตใจและสังคมใน โรงเรียน โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว	3.38	1.18	ปานกลาง	2.11	0.93	น้อย
รวม	3.07	1.07	ปานกลาง	2.57	1.04	ปานกลาง
การดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม						
11. การพัฒนาติดต่อประสานงาน เพื่อจัดทุนหรือแหล่ง เงินมาช่วยใน การลงทุนเพื่อพัฒนาในเชิงธุรกิจ	2.84	1.03	ปานกลาง	2.69	1.06	ปานกลาง
รวม	2.84	1.03	ปานกลาง	2.69	1.06	ปานกลาง
รวมทั้ง 3 ขั้น	2.95	1.05	ปานกลาง	2.65	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยรวม ทั้ง 3 ขั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในมากที่สุด รองลงมาคือด้านที่ 1 ได้แก่ ด้านการบริหารดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง ส่วนด้านที่ 3 ได้แก่ ด้านการดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่ำสุด

สำหรับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.65$) เมื่อพิจารณาเป็นขั้นตอน พบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็น ต่อปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนที่มีปัญหามากที่สุดคือ ขั้นตอนด้านการดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม รองลงมาคือขั้นตอนที่หนึ่ง คือ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ส่วนขั้นตอนการดำเนินงานทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง ผู้บริหารและครูมีปัญหาต่ำสุด

ตารางที่ 6 สภาพ และปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ใน
โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน

ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน	สภาพการดำเนินงาน			ปัญหา		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.86	1.08	ปานกลาง	2.62	1.14	ปานกลาง
2. จัดบริการเอกสารเผยแพร่แนว ทางการจัดการเรียนรู้เกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่	2.69	1.07	ปานกลาง	2.59	1.13	ปานกลาง
3. การบูรณาการกับรายวิชาเกษตรหรือ รายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร	3.26	1.10	ปานกลาง	2.32	0.99	น้อย
รวม	2.94	1.08	ปานกลาง	2.51	1.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่
ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน โดยรวม อยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็น อยู่ในระดับ
ปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การบูรณาการกับรายวิชาเกษตรหรือรายวิชาที่มี
เนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร ($\bar{x} = 3.26$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จัดบริการเอกสารเผยแพร่แนว
ทางการจัดการเรียนรู้เกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่ ($\bar{x} = 2.69$)

สำหรับปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการ
ประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้น การบูรณา
การกับรายวิชาเกษตรหรือรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร ($\bar{x} = 2.32$) ผู้บริหารและครู มีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารงานและการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษางเคราะห์ตามแนวทาง 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารและด้านการดำเนินงานตามตารางที่ 7-8

ตารางที่ 7 แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษางเคราะห์ ด้านการบริหาร

การบริหารงาน	จำนวน
1. ผู้บริหารกำหนดแนวนโยบายการจัดทำเกษตรแบบครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ อย่างชัดเจน คำนึงถึง งบประมาณรองรับส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียนเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานอย่างมีระบบ	16
2. ควรติดตามโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์	14
3. ให้หน่วยงานใกล้เคียงหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอย่างจริงจัง	13
4. กำหนดนโยบายตามโครงการ โดยการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ จัดจำหน่าย ส่งเสริมการประกอบอาชีพ ด้านการเกษตร ในรูป การผลิต การจัดจำหน่ายลักษณะรูปสหกรณ์	11
5. ขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามสายงานให้เป็นรูปเป็นร่าง	9
6. กำหนดรายวิชากลุ่มสาระ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และจัดรายวิชาเกษตร	8
7. จัดระบบการเกษตร โดยจัดหาพื้นที่ให้สอดคล้องกับทฤษฎี	7
8. ชุมชนและเกษตรอำเภอ มีส่วนร่วมแนะนำและวางแผนการดำเนินงาน	6
9. ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนการหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค เพื่อให้เกิดรายได้เพื่อผู้ปฏิบัติงาน	5
10. ดำเนินการตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน และ มีแนวโน้มในการขยายงาน เพื่อให้เต็มรูปแบบในปีการศึกษา 2550	3
11. นโยบายส่งเสริมไม่ชัดเจน	2

จากตารางที่ 7 แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษางเคราะห์ ด้านบริหาร โครงการ พบว่า ผู้ให้แนวทางส่วนใหญ่เสนอว่าผู้บริหารกำหนดแนวนโยบายการจัดทำเกษตรแบบครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ อย่างชัดเจน คำนึงถึง งบประมาณรองรับส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียนเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานอย่างมีระบบ จำนวน 16 คน รองลงมา คือ ควรติดตามโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จำนวน 14 คน ส่วนผู้ที่ให้แนวทางที่เสนอนโยบายส่งเสริมไม่ชัดเจนมีเพียง 2 คน

**ตารางที่ 8 แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียน
การศึกษาสงเคราะห์ด้านการดำเนินงาน**

การดำเนินงาน	จำนวน
1. จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ แบบครบวงจร โดยเขียนโครงการเพื่อรองรับงบประมาณ กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบชัดเจน	19
2. จัดการเรียนการสอนอย่างบูรณาการระหว่างวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกษตร	17
3. ควรจัดเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เป็นสัดส่วน และให้นักเรียนเข้ามีส่วนร่วม	16
4. โรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ตามโครงการส่งเสริมรายได้ ระหว่างเรียน และผลผลิตที่ได้นำมาจัดจำหน่ายให้กับโรงครัว เพื่อใช้ประกอบอาหารให้นักเรียนต่อไป	12
5. ควรมีการอบรมให้ความรู้เพื่อนำผู้ปฏิบัติศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดแนวความคิดอื่นในการนำมาประยุกต์ ร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดแนวทางในการแก้ปัญหา และการดำเนินการภายในควรเป็นระบบวงจร ที่สอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง	11
6. ขาดแคลนน้ำ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการให้บรรลุผลได้อย่างต่อเนื่อง	9
7. มีการสรุปโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา	7
8. ดำเนินการชี้แจงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักและขยายงานค่อยเป็นค่อยไป เพื่อความมั่นคง และถาวรในการศึกษาทั้งในโรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม	6
9. ควรมีการดำเนินงานเต็มรูปแบบทุกพื้นที่	5
10. ครู – นักเรียนร่วมจัดทำโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ อย่างเป็นรูปธรรม และเก็บผลชัดเจนตามโครงการที่วางไว้	4
11. การดำเนินงานไม่ชัดเจนในระดับองค์กรภายในสถานศึกษา	3
12. ผู้ดำเนินการกระทำด้วยความศรัทธาและโอกาสอำนวย	1

จากตารางที่ 8 แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการดำเนินงาน พบว่า ผู้ให้แนวทางส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ควรจัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ แบบครบวงจร โดยเขียนโครงการเพื่อรองรับงบประมาณ กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบชัดเจน จำนวน 19 คน รองลงมา จัดการเรียนการสอนอย่างบูรณาการระหว่างวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกษตร จำนวน 17 คน สำหรับแนวทางการดำเนินการกระทำด้วยความศรัทธาและโอกาสอำนวย มีเพียง 1 คน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 331 คน ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 331 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารและครูจำนวนทั้งสิ้น 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอเป็นตาราง ซึ่งข้อมูลผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ ด้านการบริหารโครงการ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ และด้านการประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงาน ตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารโครงการ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน โดยรวมมีสภาพการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกณฑ์และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร โครงการ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน โดยรวมมีปัญหาคาดเนินงานตามโครงการเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง

3. แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทาง 2 ด้าน คือ

3.1 ด้านการบริหาร แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า แนวทางด้านการบริหาร ในอันดับแรก ผู้บริหารต้องกำหนดแนวนโยบายการจัดทำเกณฑ์แบบครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ อย่างชัดเจน ต่อเนื่องมีงบประมาณรองรับพร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียนเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานอย่างมีระบบ รองลงมา ผู้บริหารควรติดตามโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนให้หน่วยงานใกล้เคียงหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอย่างจริงจัง

3.2 ด้านการดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า แนวทางด้านการดำเนินงาน ในอันดับแรก ผู้บริหารต้องจัดทำโครงการเกณฑ์ทฤษฎีใหม่ แบบครบวงจร โดยเขียนโครงการเพื่อรองรับงบประมาณ กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบชัดเจน รวมทั้งจัดการเรียนการสอนอย่างบูรณาการระหว่างวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดเกณฑ์ ทฤษฎีใหม่ให้เป็นสัดส่วน และให้นักเรียนเข้ามีส่วนร่วมและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ตามโครงการส่งเสริมรายได้ระหว่างเรียนและนำผลผลิตที่ได้มาจัดจำหน่ายให้กับโรงเรียนเพื่อใช้ประกอบอาหารให้นักเรียนต่อไป

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโดยการเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิจัย ซึ่งมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานตามโครงการเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีสภาพที่ปรากฏด้านการบริหาร โครงการอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกณฑ์ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ และด้านการประชาสัมพันธ์การขยายผลการ

ดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูให้ความสำคัญในเรื่องของการบริหาร โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ เป็นสาระของหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังวิถีชีวิตตามแนวพระราชดำริ ซึ่งการบริหารโครงการเป็นกระบวนการแปรเปลี่ยนปัจจัยทางการบริหารที่ดำเนินงานเพื่อให้ภารกิจขององค์กรเสร็จลุล่วง สอดคล้องกับการเขียนเรื่องการบริหารโครงการ ของ มยุรี อนุমানราชชน (2546 : 1-9) ที่ว่า การบริหารโครงการเป็นรูปแบบหนึ่งในหลาย ๆ รูปแบบที่มีความสำคัญต่อองค์กรโดยรวมเพราะช่วยสนับสนุนในการบริหารทั่วไป เพราะการบริหารโครงการมีลักษณะพิเศษไม่ซ้ำกับโครงการอื่น มีระยะเวลาที่แน่นอน

2. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของโรงเรียน
การศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ผู้บริหารและครู มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ เห็นว่า การดำเนินการตาม 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารโครงการ ด้านการดำเนินงานตามขั้นตอนเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ และด้านการประชาสัมพันธ์การขยายผลการดำเนินงาน ที่ผ่านมาได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทำให้มองว่าปัญหาด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางจากปัญหาด้านการบริหารโครงการ พบว่า การศึกษาความเป็นไปได้ขั้นต้นโดยการวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจดำเนินงานเป็นปัญหาอันดับหนึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ อยู่ไม่น้อยซึ่งในด้านการบริหารโครงการสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ศึกษาจากเอกสารและสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่มาเป็นวิทยากรบรรยายศึกษาดูงานนอกสถานที่จริงในการจัดเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ เช่น แปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนให้กับสนับสนุนและให้ความสำคัญของโครงการเกษตรครบวงจรแนวทฤษฎีใหม่ มีการนิเทศติดตามการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการสนับสนุนผลผลิตของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนาศิริ จันทร์เสนา (2543:บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามแนวทฤษฎีใหม่โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านบริหารจัดการ โรงเรียนไม่สามารถจัดตั้งศูนย์สาธิตในความรู้ด้านเกษตรแก่ชุมชน โรงเรียนไม่สามารถนำครูและนักเรียนไปศึกษาดูงานเกษตรนอกพื้นที่

3. แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ในโรงเรียน การศึกษาสงเคราะห์ ตามแนวทาง 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารและด้านการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ด้านการบริหาร จากการวิจัย พบว่า แนวทางด้านการบริหารผู้บริหารต้องกำหนด แนวนโยบายการจัดทำเกษตรแบบครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่อย่างชัดเจนต่อเนื่อง มีงบประมาณ รองรับ พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรนักเรียน เข้ารับการอบรมศึกษาดูงานอย่างมีระบบ รองลงมา ผู้บริหารควรติดตามโครงการต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตลอดจนให้หน่วยงาน ใกล้เคียงหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครู ถือว่า นโยบาย เป็นเรื่องที่สำคัญซึ่งทุกคนต้องดำเนินการตามนโยบาย โดยเฉพาะนโยบายการศึกษาสงเคราะห์ ซึ่ง กำหนดนโยบายให้โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ดำเนินงานไว้ 8 ข้อ คือ 1) เรื่องปรับปรุงคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน 2) เร่งพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับวิทยาการสมัย 3) ขยายและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสงเคราะห์แก่ เด็กด้อยโอกาสจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ให้กว้างขวางและทั่วถึง 4) สนับสนุนและส่งเสริมให้ โรงเรียนประสานสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดการศึกษา 5) เร่ง ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะมีใจรัก มีค่านิยมและ พฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพมีรายได้ระหว่างเรียน 6) เร่งพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาสงเคราะห์ในด้านเทคนิคการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน 7) เร่งพัฒนาระบบบริหารให้มีศักยภาพต่อการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การ แนะแนว การใช้เทคโนโลยีและการนิเทศการศึกษาให้โรงเรียนมีความคล่องตัวในการบริหารและ การจัดการศึกษา 8) เร่งพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและสารนิเทศ เพื่อการบริหารจัดการศึกษา สงเคราะห์การพัฒนาวิธีการประชาสัมพันธ์ให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 ด้านการดำเนินงาน จากการวิจัยพบว่า แนวทางด้านการดำเนินงาน ผู้บริหารต้อง จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบครบวงจร โดยเขียนโครงการเพื่อรองรับงบประมาณ กำหนด รายละเอียดต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบ รวมทั้งจัดการเรียนการสอนอย่าง บูรณาการระหว่างวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เป็นสัดส่วน และให้นักเรียนเข้า มีส่วนร่วมและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ตามโครงการส่งเสริมรายได้ระหว่างเรียน และนำ ผลผลิตที่ได้มาจัดจำหน่ายให้กับ โรงครัวเพื่อให้ประกอบอาหารให้กับโรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ เพราะ เมื่อผู้บริหารรับนโยบายในด้านการบริหารแล้วก็ต้องดำเนินการ โดยยึดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 3 ส่วน คือ 1) บูรณาการโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ โดยได้กำหนดแผนงานรองรับ ได้แก่ การทำสาระที่เป็นแนว พระราชดำริมาสังเคราะห์เป็นสาระของหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกด้านการศึกษา จัดกิจกรรม

เรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังวิถีชีวิตตามแนวพระราชดำริ 2) ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ มีแผนงานรองรับ ได้แก่ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศของงานโครงการและผลการดำเนินงาน จัดทำเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาบุคลากรผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและทั่วถึง 3) ประชาสัมพันธ์งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติใช้กลไกการมีคณะกรรมการบริหารโครงการทุกระดับกำหนดกระบวนการ ดำเนินการแปลงนโยบายการพัฒนาโครงการ ไปสู่แผนปฏิบัติงานทุกระดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 สภาพการดำเนินงาน ผู้บริหารและครูควรศึกษายุทธศาสตร์ในการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็นหลักสูตรมาจัดกิจกรรม และเน้นการปลูกฝังวิถีชีวิตตามแนวพระราชดำริ

1.2 ผู้บริหารและครูควรศึกษาการดำเนินงานตามโครงการให้มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารโครงการ ด้านการดำเนินงาน และด้านการประชาสัมพันธ์ ก่อนดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาในการดำเนินการให้หมดไป

1.3 ผู้บริหารและครูควรส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียน เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาดูงานมาพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น

1.4 ผู้บริหารและครูควรชี้แจงเกี่ยวกับโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ให้รับทราบถึงนโยบายของรัฐให้ทั่วถึง

1.5 ผู้บริหารและครูควรจัดให้มีการสอนแบบบูรณาการกับรายวิชาเกษตรหรือรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร

1.6 ควรจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในพื้นที่ส่วนที่สี่ประมาณ 10 % ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและจัดกิจกรรมในการพัฒนาจิตใจและสังคมในโรงเรียน โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ นอกเหนือจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน โดยสอบถามความเห็นของประชาชนในท้องถิ่น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงาน โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ใน โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครู กับ ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อจะให้เห็นความสอดคล้องและแตกต่าง อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่เพื่อให้ทราบว่า มีปัจจัยอะไรบ้างจะทำให้โครงการประสบผลสำเร็จหรือไม่ประสบผลสำเร็จ

2.5 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่เพื่อให้ทราบถึงแนวทางกระบวนการดำเนินงาน ผลผลิตที่ได้รับและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

2.6 ควรศึกษาหาแนวทางการสนับสนุนหรือการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ นอกจากเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา (2544).การศึกษาสภาพความพร้อม ปัญหาและอุปสรรคในการจัดโครงการเกษตร
ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา.กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วน
จ๊ก อาร์ตโปรดักส์.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2541).คู่มือการปฏิบัติงานโครงการ”เกษตรทฤษฎีใหม่” ตามแนว
พระราชดำริ.กรุงเทพฯ:กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545).เอกสารการจัดการศึกษาสงเคราะห์. กรุงเทพฯ
_____ (2547).111 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ :คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ (2547). คู่มือปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กัญญา วิญญูวิริยวงศ์ (2546). ผลของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดชุมพร :
ภาคินพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จังหวัด
ชุมพร
- กาญจนาศิริ จันทร์เสนา (2543).ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานตามแนวทฤษฎีใหม่ โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ.วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย
เบญจวรรณ สุรินทร์ (2546). การศึกษาเปรียบเทียบทางเศรษฐกิจระหว่างเกษตรกระแสหลักและ
กรณีศึกษา จังหวัดสงขลา : วิทยานิพนธ์ (วท.ม) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กัณทิรา นันทพงษ์ (2547). การศึกษาโครงสร้างตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่ กรณีศึกษา ตำบลแม่
จังหวัดเชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
- มยุรี อนุมานราชชน (2546).การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : คณีนิจการพิมพ์
- สายสนม หลีกทอง (2544). ความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการของ อบต. ต่อการขยายผลโครงการ
ส่งเสริมการใช้น้ำเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษากรณีสำนักงาน รพช.จังหวัดลพบุรี.
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตบริหารศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 50 ปี แห่ง
การพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
กรุงเทพฯ : บริษัท โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์ จำกัด. 2538.
- _____ (2542).เกษตรทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2542).คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 . กรุงเทพฯ : กรมศาสนา

- _____ (2543).การพัฒนาการเกษตรสนองพระราชดำริเฉลิมพระเกียรติปี่มหาราชของ
 ชนมพรรษาครบ 6 รอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.
- สุจินต์ ชุติกัน (2544). การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรผสม ตามแนวทฤษฎีใหม่ของ
 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ : ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลป
 ศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ
- อำพล เสนาณรงค์ (2539).พระราชดำริเรื่องแหล่งน้ำและเรื่องทฤษฎีใหม่.เอกสารอัดสำเนา
- K.K. Tanji and Yaron, B. (Eds.) (1994).Management of Water Use in Agriculture. Springer
 Verlag Berlin Heidelberg.
- Krejcie,Robert V. and Daryle W.Morgan.(Autum,1970).”Determining Sample Size for
 Research Aotivities,”Education and Psychology Measurement.30(30):607-616
- Morris, Peter. W.G. (1988).Project Management Handbook. New York : Van Nostrand
 Reinhold.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่
ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สอบถามผู้บริหารและครู โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์/โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการปฏิบัติงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีข้อความแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียน
 - ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียน
3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงจะนำไปประมวลเป็นข้อมูลในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีซึ่งในการกรอกข้อมูล

(นายสุภกร วงศ์ปราชญ์)

ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

โทร. 08 1806 8239

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ท่านอยู่ในโรงเรียน ☐ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ☐ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์
3. อายุ ☐ น้อยกว่า 30 ปี
☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี
☐ 51 – 60 ปี
☐ 60 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
5. ตำแหน่งหน้าที่ ☐ ผู้บริหาร
☐ รองผู้บริหาร
☐ ครู/อาจารย์ผู้ปฏิบัติ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. ประสบการณ์ด้านการบริหารหรือปฏิบัติงานสอน
☐ ต่ำกว่า 5 ปี
☐ 5 – 10 ปี
☐ 11 – 20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
7. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร
 - (1) จำนวนผู้บริหาร.....คน
 - (2) จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด.....คน
 - (3) จำนวนครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนเกษตรทฤษฎีใหม่ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่.....คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. ท่านอยู่ในโรงเรียน ☐ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ☐ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์

3. อายุ ☐ น้อยกว่า 30 ปี
☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี
☐ 51 – 60 ปี
☐ 60 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

5. ตำแหน่งหน้าที่ ☐ ผู้บริหาร
☐ รองผู้บริหาร
☐ ครู/อาจารย์ผู้ปฏิบัติ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ประสบการณ์ด้านการบริหารหรือปฏิบัติงานสอน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี
☐ 5 – 10 ปี
☐ 11 – 20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

7. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร

- (1) จำนวนผู้บริหาร.....คน
- (2) จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด.....คน
- (3) จำนวนครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนเกษตรทฤษฎีใหม่ครบวงจร
ตามแนวทฤษฎีใหม่.....คน

8. ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน

- ☐ ตั้งอยู่ในชุมชน
- ☐ ตั้งอยู่ระยะห่างจากชุมชนไม่เกิน 5 กม.
- ☐ ตั้งอยู่ระยะห่างจากชุมชนไม่เกิน 10 กม.
- ☐ ตั้งอยู่ระยะห่างจากชุมชน เกินกว่า 10 กม.

9. อาชีพของประชากร (ส่วนใหญ่) ในท้องถิ่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เกษตรกร ☐ ค้าขาย ☐ อุตสาหกรรม
- ☐ รับจ้าง ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

[illegible]

กิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการเกษตร ครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่	สภาพการดำเนินงาน					ปัญหา				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การประชาสัมพันธ์ การขยายผลการดำเนินงาน										
18. เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อให้มีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน										
19. จัดบริการเอกสารเผยแพร่แนวทางการจัดการ เรียนรู้เกษตรครบวงจร ตามแนวทฤษฎีใหม่										
20. การบูรณาการกับรายวิชาเกษตรหรือรายวิชา ที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร										

ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงาน

1. การบริหารงาน.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การดำเนินการ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ
2. คร.คงศักดิ์ เจริญรักษ์	ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล
กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผศ.สมหมาย มหาบรรพต	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. นายบุญจันทร์ บัวหุ้ง	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบราชการ กระทรวงศึกษาธิการ
5. นายทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

ที่ พิเศษ/2549

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์หนังสือราชการเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนายศุภกร วงศ์ปราชญ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง	ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์	กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องเก็บข้อมูลกับผู้บริหาร และคณะครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านพิจารณาให้ นายศุภกร วงศ์ปราชญ์ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ เสเรนฐจักร)

ผู้ช่วยอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2890-2000 ต่อ 809

โทรสาร. 0-2890-1786

ที่ ศธ ๐๒๐๔/ ๒๑๓

กระทรวงศึกษาธิการ

กทผ.๑๐๓๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน

เนื่องด้วย นายศุภกร วงศ์ปราชญ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนศึกษาถึงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังนี้

๑. ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง ประธานกรรมการ
๒. ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในหน่วยงานของท่าน ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางจรรยาพร ธารณินทร์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน

โทร. ๐ ๒๖๒๔ ๕๖๒๗

ที่ ศท.0564.11/ 985

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

7 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายสุภกร วงศ์ปราชญ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงาน
โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. คร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง ประธานกรรมการ
2. คร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังจะเป็พระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราสุทย์ เสเรนชูขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/ 986

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

7 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.คงศักดิ์ เจริญรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายสุภกร วงศ์ปราชญ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงาน
โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราสุทธ ศรีสมบูรณ์)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/ 987

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

7 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผศ.สมหมาย มหาบรรพต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายสุภกร วงศ์ปราชญ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงาน
โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.เปรมสุริย์	เชื่อมทอง	ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร	อินทรสมพันธ์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/ 988

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

7 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายบุญจันทร์ บัวหุ้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายศุภกร วงศ์ปราชญ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงาน
โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษานานาชาติ” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตราวุธ เศรษฐบุตร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/ 989

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

7 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายศุภกร วงศ์ปราชญ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาการดำเนินงาน
โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของ
เครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้
ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ภาคผนวก ง

โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

โครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์

1. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาดังกล่าวและใช้ความพยายามอย่างสูง ในการที่จะดำเนินนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้นเป็น 12 ปี ปัจจุบันกระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสภาพทางสังคมโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะเศรษฐกิจถดถอย ซึ่งส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงถึงความมั่นคงในครอบครัวและต่อสถานะทางการเงินการคลังของประเทศ ทำให้รัฐไม่อาจอุดหนุนงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้แก่สถานศึกษาได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลทำให้ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถของสถานศึกษา ตลอดจนความเป็นอยู่ของเขตชนบทห่างไกล จึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานให้พสกนิกรดำเนินชีวิตแบบพออยู่พอกิน โดยการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อเพิ่มทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในการดำรงชีวิตต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นการเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 80 พรรษา
2. เพื่อให้โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถทำการเกษตรตามแนวทางทฤษฎีใหม่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้และเป็นวิถีชีวิตที่ยั่งยืน
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูนักเรียน มีรายได้เสริม เพื่อนำผลผลิตไปสมทบโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
4. เพื่อจัดเป็นโรงเรียนนำร่องตามโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่เพื่อการยังชีพในชนบทแบบครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่

3. เป้าหมาย

โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 โรงเรียน

4. วิธีดำเนินการ

- 4.1 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในทุกระดับ
- 4.2 ให้จังหวัดดำเนินการส่งรายชื่อโรงเรียนเข้าร่วมโครงการตามเป้าหมาย
- 4.3 ให้สถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนนำร่องมอบหมายผู้ช่วยผู้บริหาร 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน และนักเรียนจำนวน 50 คน ต่อ 1 กลุ่มรับผิดชอบ

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 5.1 นำเรียนปรึกษาเจ้าโครงการต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 5.2 นำเสนอโครงการ
- 5.3 แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน
- 5.4 ประชุมคณะกรรมการพิจารณาโครงการประชาสัมพันธ์เปิดโครงการมอบภารกิจ
- 5.5 คัดเลือกพื้นที่/โรงเรียน/ผู้บริหาร/ครู
- 5.6 อบรมเตรียมครู/นักเรียน
- 5.7 เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์
- 5.8 เริ่มดำเนินงาน
- 5.9 นิเทศ แนะนำ ติดตามผล
- 5.10 ประเมินผล/ปรับปรุงแก้ไข
- 5.11 ขยายผลไปให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการทั่วประเทศ เพื่อเฉลิมในวโรกาสเฉลิมพระ

ชนมพรรษาครบ 80 พรรษา

6. การบริหารโครงการ

- 6.1 ใช้รูปแบบการจัดการตามหลักการสหกรณ์
- 6.2 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการในระดับโรงเรียน โดยมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นที่ปรึกษา

- 6.3 โรงเรียนจัดทำแผนการดำเนินงาน ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับทราบ
- 6.4 มีการแบ่งปันผลผลิตหรือกำไรที่ได้จากการผลิตให้นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

7. เงื่อนไขเบื้องต้นของการดำเนินโครงการ

- 7.1 โรงเรียนควรมีเนื้อที่สำหรับการเกษตร ไม่น้อยกว่า 25 ไร่ สำหรับโรงเรียนตามกิจกรรมหลัก และไม่น้อยกว่า 2 ไร่ สำหรับโรงเรียนตามกิจกรรมรอง
- 7.2 ควรมีบ้านพักครู หรือบ้านพักภารโรงอยู่ใกล้บ้านพื้นที่โครงการเกษตรของโรงเรียน
- 7.3 ควรมีแหล่งน้ำ หรืออยู่ใกล้แหล่งน้ำสำหรับการเกษตร

8. กิจกรรมของโครงการ

8.1 กิจกรรมหลัก

จัดวางแผนการใช้ที่ดินเป็น 4 ส่วน ตามแนวทฤษฎีใหม่ กล่าวคือ 30 : 30 : 30 : 10 โดยจัด
แผนการใช้ที่ดินดังนี้

ร้อยละ 30 เป็นพื้นที่จัดสร้างแหล่งน้ำ บ่อน้ำ สำหรับอุปโภค บริโภค และการประมง

ร้อยละ 30 เป็นพื้นที่สำหรับปลูกพืชผัก พืชหมุนเวียน เช่น ปลูกข้าว พืชไร่

ร้อยละ 30 เป็นพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล เช่น สวนผลไม้

ร้อยละ 10 เป็นพื้นที่อยู่อาศัย และพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร

โดยคัดเลือกพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและมีโอกาสทางเศรษฐกิจด้วย

8.2 กิจกรรมรอง

กิจกรรมดำเนินการแบ่งเป็น 2 ส่วน

1. กิจกรรมการปลูกพืช พืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร พืชเศรษฐกิจ
2. กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไก่

9. งบประมาณ

9.1 กิจกรรมหลัก ได้รับค่าใช้จ่ายสนับสนุนโครงการจากภาครัฐและภาคเอกชน ประมาณ
แห่งละ 2,000,000 บาท

9.2 กิจกรรมรอง ใช้งบประมาณจากสำนักงานกิจการพิเศษ (เงินบริจาคตามโครงการเสมอ
พัฒนาชีวิต) จำนวน 540,000 บาท โดยจัดสรรให้โรงเรียนละ 12,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสมทบ
ในเบื้องต้นโดยจ่ายเป็นค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าพันธุ์สัตว์ และค่าวัสดุอื่น ๆ ตาม
ความจำเป็นในโครงการ

10. ระยะเวลาดำเนินการ

10.1 โรงเรียนนำร่องดำเนินการ ธันวาคม 2549

10.2 โรงเรียนอื่นที่ขยายผล ดำเนินการตั้งแต่การศึกษา 2550 เป็นต้นไป

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

11.1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา และกรมทุกกรม

11.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

11.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

12. การติดตามประเมินผล

12.1 สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

12.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

12.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

13. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

กระทรวงศึกษาธิการจะได้โรงเรียนที่เป็นต้นแบบโครงการเกษตรครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ จำนวน 45 โรงเรียน และจะขยายผลไปถึงสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเต็มพื้นที่ภายในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งจะเป็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่นในการพัฒนาการศึกษาด้านการเกษตรเพื่อการยังชีพในชนบทแบบครบวงจรตามแนวทฤษฎีใหม่ ให้ขยายผลไปสู่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นายสุภกร วงศ์ปราชญ์
วัน เดือน ปีเกิด	24 ธันวาคม 2496
สถานที่เกิด	จังหวัดนครนายก
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2509 ระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดทองหลาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พ.ศ.2512 ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พ.ศ.2514 ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ปกศ.) วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ.2516 ระดับประกาศนียบัตรหลักสูตรครูพิเศษมัธยม (พม.) กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2523 ครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2530 หัวหน้าศูนย์กิจกรรมเยาวชน “ผืน แจ่มวิชาสอน” พ.ศ.2545 หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน สำนักงานลูกเสือเยาวชน และกิจการนักเรียน พ.ศ.2546 หัวหน้ากลุ่มกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2547 ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ
ปัจจุบัน	- ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ เยาวชน และกิจการนักเรียน (รก.) - รองเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ